

ÇÖZÜMLER

1. Soruda verilen öncüllerden hangilerinin boylamsal araştırma yöntemi kapsamında olduğu sorulmaktadır.
I ve III. Öncüller boylamsal araştırma yöntemi kapsamında verilebilecek örneklerdir.
Boylamsal yöntem:
Boylamsal desen, aynı doğum bölüğünden olan bireylerin tekrar tekrar test edilmesi yaklaşımıdır. Boylamsal çalışmada aynı denekler değişik yaşlarda birkaç kez gözlemlenir, zaman içindeki davranış değişikliği ya da kararlılığı kaydedilir. Bu tür araştırmanın avantajı yaş değişikliklerinin doğum bölüğü farklılıklarıyla karşılaştırılmasıdır; sadece bir bölükten olanlar tümüyle test edilirler.
II ve IV. Öncül kesitsel yöntem kapsamında verilebilecek örneklerdir.
Kesitsel yöntem:
Kesitsel desen; farklı yaş gruplarını seçer ve karşılaştırır. Bu yaklaşımda genellikle her denek için bir tek gözlem vardır. Gelişim değişiklikleri farklı yaşlardan deneklerin incelenmesiyle belirlenir. Bu yöntemin en büyük avantajı aynı yaştakilere bir seferde test verilebilmesidir; en büyük sorunu da, grupların sadece yaşa göre değil, doğum yılına göre de farklılaşabilmesi gerçeğini dikkate almamasıdır. Doğum yılı farklılıkları toplumsal koşullara, eğitim uygulamalarına, siyasal atmosfere ve başarıya etkileyen diğer değişkenlere ilişkin farklılıklarla bağlantılı olabilir. Farklı zamanlarda doğan bireyler farklı doğum bölüklerine mensuplardır. Kesitsel yöntemin sorunu, yaş ile doğum bölüğünü birbirine karıştırmasıdır; yaş grupları burada farklı doğum bölüklerinden seçilmektedirler.
2. Bebeklerin yürüyebilmesi için, ortalama bir yaşına gelmesi beklenir. Çünkü bacak kaslarının yeterli güç ve denge için biyolojik bir seviyeye ulaşması gerekmektedir. Bu durum gelişim psikolojisi kavramlarından olgunlaşma kavramıyla açıklanır. Olgunlaşma organizmanın belli yaş dönemlerinde belli davranışları yapabileceği düzeye ulaşmasıdır. Bu nedenle doğru cevap olgunlaşmadır.
Sorumun diğer seçeneklerinde geçen kavramlar kısaca açıklanacak olursa;
B seçeneği:
Hazırbulunluluk: Bireyin olgunlaşma ve öğrenme sonucu belli davranışları yapmaya hazır olmasıdır.
C seçeneği:
Büyüme: Bedenin ya da organın bir durumdan bir başka duruma ulaşmasıdır.
D seçeneği:
Öğrenme: Yaşantı ürünü, kalıcı izli davranış değişikliğidir.
E seçeneği:
Gelişim: Öğrenme, yaşantı ve olgunlaşma sonucu bireyde görülen düzenli ve sürekli değişikliklerdir.

Cevap C

Cevap A

KPSS

3. Soruda orta çocukluk (6-12 yaş) dönemi gelişim özellikleri sorulmuştur. Sorunun seçenekleri bakımında "A-B-D-E" seçeneklerinin orta çocukluk dönemi gelişim özellikleri arasında yer almaz.
Bu dönemin diğer özellikleri şunlardır:
1. Kendine karşı tutumlar oluşturma
2. Sosyal gelişime bağlı olarak yaşantılarıyla iyi geçinmeyi öğrenme
3. Kişiler arası ilişkileri zenginleştirme
4. Okuma, yazma, sayma gibi becerileri geliştirme
5. Vicdan ve değer sistemi geliştirme
6. Kendisi için önemli olan insanları model alma
7. Cinsiyete uygun rol geliştirme
8. Sorumluluk almayı öğrenme
9. Kişisel bağımsızlığa ulaşma
Fakat "C" belirtilen "Üreme olgunluğuna ulaşma" görevi orta çocukluk döneminin değil ergenlik dönemi gelişim özellikleri arasında yer alır.
4. Soruda her bir harfin karşılığı olarak bir gelişim ilkesi verilmiş ve "A" ve "H" harflerinin karşılığı olan gelişim ilkesi sorulmaktadır.
(A) Kerem dünyaya geldiğinde birçok yakını onu babasına benzetmişti. Bu durum gelişim ilkeselerinde, gelişim kalıtım ve çevre etkileşiminin ortak ürünüdür ilkesiyle açıklanır.
(H) Kerem, 5 yaşına kadar diğer çocuklardan daha kilolu bir yapıya sahipti. Bu durum gelişim ilkeselerinde, gelişimde bireysel farklar vardır ilkesiyle açıklanır. Çünkü kerem'in 5 yaşına kadar diğer çocuklardan daha kilolu olması bir bireysel farklılıktır.
5. Oğuz: Öğretmeninden "K" harfini ses olarak öğrenmiş ve "Ki" demekte, Aykut ise: "Ka" demekte, Aykut ve Oğuz bu anlaşmazlığı gidermek üzere babalarına kimin doğru söylediğini öğrenmek için başvururlar. Babaları: İkinin de doğru olduğunu söylediklerinde ise bu duruma bir türlü anlam veremezler. Bu durum özelden özele akıl yürütmedir. Özelden özele akıl yürütme olayları yalnızca geçirdiği yaşantılara bağlı olarak tek yönlü düşünme ilkesiyle açıklanır. Ya da iki özel durum arasında (ki ve ka gibi.) tek yönlü olarak akıl yürütme olaydır.
6. "Antalya'da yaz aylarında deniz kenarında farklı ülkelerden gelen turistlerin üç-dört yaşlarındaki çocuklarının kumlarla oynarken birbirleriyle iletişim halinde konuşur gibi yaptıkları, birbirlerinin dillerini anlamasalar da birlikte oynamaları" monolog konuşmaya verilebilecek örnekler. Monolog tarzı konuşmada aynı ortamdaki çocuklar hep birlikte konuşurlar fakat birbirleriyle konuşmazlar. Dolayısıyla monolog konuşma yapan çocuklar birbirleriyle anlaşmış gibi görürler fakat birbirini anlamazlar.
Sorumun diğer seçeneklerinde geçen kavramlara bakacak olursak;
A) Yanıtsız konuşma: Karşılıklı konuşma esasında, karşılıklı kişilerin (örneğin çocuğun) için doküme, dilettiği sayıda cümle kurarak kendini ifade etmesi, başlamak için ne gerektirir, çocuğun kendi konuşmaları içerisinde çekip bulmasını sağlamak amacıyla kullanılır.
B) Telgrafik konuşma: Dil gelişiminde "iki sözcük" evresi olarak bilinir. Bu evrede çocuk iki kelimeyi yan yana koyarak, bir şeyler anlatmaya çalışır.
C) Sosyal konuşma: Çocuk çevresindeki diğer kişilerle karşılıklı alışveriş içerisinde. Yani karşındaki kişi ya da kişilerden isteklerde bulunur, gerektğinde kızar, bağırır, ya da merak ettiği konularda bilgi alır.
D) Bedensel konuşma: Beden diliyle yani jest ve mimiklerle anlaşmadır.

Cevap C

Cevap D

Cevap D

Cevap A

Türkiye Genel Deneme Sınavı – 4

Eğitim Bilimleri

7. Beş yaşındaki Banu, her sabah anaokuluna gitmek için kalktığında, babasına; "Babacığım hep orada mı kalacağım?" demektedir. Babası ise her defasında: "Hayır kızım, akşamleyin tekrar evimize geleceğiz" demesine rağmen, Banu'nun bu kaygısını yenememektedir. Bu durum Banu'nun odaktan uzaklaşmadığını odaktan problemi yaşadığını göstermektedir. Odaktan uzaklaşma: Çocukların nesnelere ya da varlıkların bir özelliğine dikkati yoğunlaştırma yerine, bu nesnelere birden fazla özelliğine dikkatini vermesidir. Eğer Banu odaktan uzaklaşabilseydi, akşam olduğunda okulda kalmayacağını tekrar eve döndüğünü düşünebilirdi. Ayrıca odaktan uzaklaşma somut işlemler döneminin bir özelliğidir. Banu ise işlem öncesi dönemi yaşamaktadır.
8. Necla ve annesi anaokuluna ilk kez geldiklerinde, Necla onları karşılayan güvenlik görevlisi-ne, hizmetli ve gördüğü herkese öğretmenini demiyordu. Annesi; okuldaki herkesin öğretmen olmadığını başka çalışanların da olduğunu söylemesine rağmen Necla çalışanlara bir süre daha öğretmenini demeye devam etmiştir. Bu durum Piaget'in bilişsel gelişim kuramında özümseme kavramıyla açıklanır. Özümsemede çocuk kendilerinde daha önceden var olan şeyi kullanır. Yani çocuk yeni edindiği bir bilgiyi kendisinde daha önceden var olan şeyin içine yerleştirir. Çocuk özümsemede varlıkları genelleştirir, uyumsuzlukları birbirinden ayırır eder. Necla'da okulda öğretmen dışındaki diğer personele de öğretmenini diyerek genelleme yapmıştır. Bu durum özümseme yaptığını gösterir.
9. Elif'in içinde bulunduğu gelişim dönemi işlem öncesi dönemdir. Elif'in beş yaşında olmasına rağmen birçok konuda annesi ile tartışması ve her konuda kendisinin söylediklerinin daha doğru olduğunu ifade etmesi benmerkezi düşünceyle açıklanır. Benmerkezi düşünmede çocuk kendi düşüncesinin olabileceği tek düşünce olduğunu, çevresindeki kişilerin kendisinden daha farklı bir düşünce yapısına sahip olabileceğini düşünmezler.
Sorumun diğer seçeneklerinde geçen kavramlara bakılacak olursa;
A) Canlılık (Animizm): Çocuğun cansız varlıklara canlı varlıklar gibi davranması, canlı varlıklara da cansız gibi davranması ve onlara insanı özellikler yüklemesidir.
B) Aynılık-değişmezlik ilkesi: Bir varlığın değişmediği müddetçe hep aynı kalacağı anlamı taşıyan "A, A'dır" şeklinde gösterir. Kısaca, "Bir şey ne ise, yalnızca odur" yargısını bildirir.
D) Özelden özele akıl yürütme: Çocuğun iki özel durum arasında ilişki kurarak tek yönlü akıl yürütmesidir.
E) Anksiyete bozukluğu: Anksiyete bozuklukları her biri kendine özgü nitelikler taşıyan birçok hastalığı içeren bir tanı kümesidir. Bu kümede bulunan hastalıklar arasında yaygın anksiyete bozukluğu, panik bozukluğu, agorafobi, özgül fobi, sosyal fobi, obsesif kompulsif bozukluk, posttravmatik stres bozukluğu, akut stres bozukluğu, bedensel hastalıklara bağlı anksiyete bozuklukları, madde/ilaç kullanımına bağlı anksiyete bozuklukları bulunmaktadır.

Cevap B

Cevap C

Cevap B

KPSS

10. I. kademedeki küçük çocukların Ümit'i suçlu bulması Piaget'in ahlak gelişim kuramında dışsal kurallara bağlılık dönemiyle açıklanır. Bu dönem ahlak gelişiminde 10 yaşına kadar devam eden dönemdir. Bu dönemde çocuklar bir davranışın fiziksel sonuçlarına göre karar verirler, davranışın altında yatan niyeti dikkate almazlar. Bu nedenle de 10 yaşından küçük çocuklar Ümit'in o davranışı hangi şartlar altında, neden yaptığını görmezler ve Ümit'in yaptığı davranışın sonucuna bakarak onun suçlu olduğunu söylerler. Bu durum ise dışsal kurallara bağlılık döneminin bir özelliğidir.
11. II ve III. Öncüde belirtilen;
II. Bu tutumda yetişkinlerin çocuğa saygı duyması beklenir.
III. Bu tutumda çocuğa verilen sevgi karşılıksızdır.
İfadele demokratik tutuma sahip olan ebeveynlerin çocuk yetiştirme özellikleri arasında yer almaktadır.
Fakat I, IV ve V. Öncüde belirtilen;
I. Çocuğu önemsemeyen, sosyal ve duygusal ihtiyaçlarını görmezden gelen tutumdur.
IV. Kurallara sıkı sıkıya uymanın beklendiği tutumdur.
V. Bu tutumda çocuğun davranışlarına sınır çekilemez, her türlü davranış kabul edilir. İfadele demokratik tutumu benimsemiş ebeveyn davranışları değildir. Çünkü demokratik tutuma sahip bir anne-baba çocuğunun , sosyal ve duygusal ihtiyaçlarını görmezden gelmez, kurallara sıkı sıkıya uymayı beklemez, her türlü davranış da olduğu gibi kabul etmez.
12. Soruda dışarıdaki bir gözlemci, sınıf temsilcisinin arkadaşları ile konuşurken biraz önce hocasının yaptığı hemen hemen bütün hareketlerini taklit ettiğini, beden dilinin bile aynı olduğunu gözlemiştir. Bu durum bilişsel başa çıkma mekanizmalarından özdeşleme(özdeşim kurma-taklit) savunma mekanizmasıyla açıklanır. Özdeşleme (özdeşim kurma) savunma mekanizmasında bir birey kendinden daha güçlü olan ya da kendisinden daha başarılı olan veya model aldığı birinin davranışlarını taklit eder, yani onun gibi davranmaya çalışır.
13. Coğrafya öğretmeni, öğrencilerinin iklimler konusunu daha iyi öğrenebilmeleri için ilkönce konunun başlıklarını ve koyu tonda yazılan kısımlarını okumalarını istemiştir. Burada öğretmenin amacı konunun bütünü hakkında öğrencilerinin ön bilgi sahibi olmasıdır. Öğrenciler konunun bütünü hakkında ön bilgi olduktan sonra ikinci aşama da konuya ait tüm parçaları öğrenmişlerdir. Konu içeriğiyle ilgili parçaları da öğrendikten sonra kendi cümleleriyle özetlemişlerdir ki bu süreç konunun bütünü gözden geçirilmesidir. Coğrafya öğretmeni öğrencilerine öğrenme yöntemi olarak bütün – parça- bütün öğrenme yöntemini önermiştir. A seçeneği ve C seçeneğinde yer toplu öğrenme ve aralıklı öğrenme konunun öğrenilmesi için ayrılan zamanla ilişkilidir.

Cevap D

Cevap C

Cevap B

Cevap D

ÇÖZÜMLER

14. Doğal tepki öğrenme ürünü olmayan doğuştan gelen davranışlardır. Tüm refleksif davranışlar birer doğal tepki örneğidir. A, B, D, E, seçeneklerindeki davranış örnekleri birer refleksif davranış olduğu için aynı zamanda doğal tepkidir. C seçeneğinde yer alan üşüyen ellerinin birbirine sürmesi ise yaştantı ürünü öğrenilmiş bir tepkidir. Çünkü insanoglu üşüdüğünde ellerini birbirine sürerek ısınabileceğini çevreyle girdiği etkileşim sonunda kazanır.
- Cevap C**
15. Sorudaki örnek durumda Şeref, akli dengesi yerinde olmayan biri kendine çarptıktan sonra tüm akli dengesi yerinde olmayan kişilerden korkmaya başlamıştır ki bu durum uyarıcı genelmesine örnektir. Çünkü, uyarıcı genelmesinde organizma koşullu uyarıcıya benzer diğer uyarılara da aynı tepkiyi vermektedir. Şeref'te, kendisinde korku tepkisine neden olan akli dengesi yerinde olmayan kişiye verdiği korku tepkisini benzer özelliklere sahip diğer akli dengesi yerinde olmayan kişilere karşıda tekrar etmektedir. Şeref'in internette izlediği akli dengesi yerinde olmayan bir kişiye ait eğlenceli bir videodan sonra korku tepkisinin kaybolması ise karşı koşullamaya örnektir. Çünkü karşı koşullama sürecinde, organizmada tepkiye neden olan koşullu uyarıcı önceki koşullu uyarıdan tam zıttı bir uyarıyla ilişkilendirildiği için organizmanın tepkisi değişmektedir. Şeref'te akli dengesi yerinde olmayan kişileri önce saldırıqlıkla ilişkilendirdiği için korkmuş izlediği videodan sonra akli dengesi yerinde olmayan kişilerin komik olmayla ilişkilendirdiği için korku tepkisi değişmiştir.
- Cevap C**
16. Algı ilkelerinden tamamlama ilkesine göre bir nesneden gelen uyarıcılar eksik olsa bile, önceden o nesneye ilişkin algımız sayesinde, nesnelere bütün olarak algılarız. İtme engelli bireylerde karşısındaki kişilerin konuşmalarını anlamasalar bile kendi algılarına göre tamamlayarak işitiyormuş gibi tepkide bulunurlar.
- Cevap B**
17. Model alma yoluyla öğrenme sürecinde üç öge vardır. Gözlemci, model alınan kişi ve model alınan davranış. A, B, C ve D seçeneklerindeki davranış örnekleri model alma yoluyla kazanılabileceği gibi kişinin kendi yaşantılarının sonucuna göre de kazanılabilir ama E seçeneğinde yer alan Derya'nın saçını öğretmenin saçını gibi bağlaması modelden kazanılan bir yaşantıdır.
- Cevap E**
18. Seçeneklerdeki davranış örneklerini incelerseniz, A seçeneğindeki örnekte Ali'nin ders sırasında sürekli espi yapma istenmeyen davranışı arkadaşları gülererek karşılık verdiği yani olumlu pekiştirdiği için devam etmektedir. Bu örnekte istenmeyen davranış olumlu pekişmektedir. C seçeneğindeki örnekte yer alan Selim'in yoğun bir şekilde sunuma hazırlanması istendik bir davranıştır bu istendik davranışı ise kendisini rezil olmaktan kurtardığı için olumsuz pekiştirmiştir. Bu örnekte istendik davranış olumsuz pekişmektedir. D seçeneğinde ki örnekte Ayşe Öğretmenin erken uyuma davranışı istendik bir davranıştır erken uyuma davranışı sonunda okula geç kalmadığı için olumsuz pekişmiştir. Ayşe Öğretmenin istendik davranışı da olumsuz pekiştirmiştir. E seçeneğinde öğrencinin söz alarak konuşması istendik bir davranıştır öğrencinin söz alarak konuşma davranışı onu öğretmenin söz hakkı vermeme rahatsız edici durumundan kurtardığı için olumsuz pekişmektedir. Bu örnekteki istendik davranış olumsuz pekişmiştir. Sorunun doğru cevabı B seçeneğidir çünkü bireyin sigara içme istenmeyen davranışı olumsuz bir durum olan stresi azaltarak bireyi rahatlatıldığı için olumsuz pekiştirmiştir.
- Cevap B**

KPSS

19. Milli piyango biletinden ikramiye kazanabilmek için bireyin mutlaka bilet alması gerekir yani pekiştirici davranışa bağımlıdır ama birey kaç tane bilet aldığına dağıtılan ikramiyenin kendisine çıkacağını bilemez yani birey kaçınıcı bilet alma davranışının ödüllendirileceğini bilemez. Bu da değişken oranlı pekiştirme tarifesine örnektir. Milli piyango çekilişinin yapılma saatinin bireyin davranışıyla bir ilişkisi yoktur yani pekiştirici davranışa değil zamana bağıdır ve birey pekiştiricinin ne zaman verileceğini yani çekiliş saatini bilir. Milli piyango biletinin çekiliş saati de sabit aralıklı pekiştirme tarifesine örnektir.
- Cevap E**
20. Sorudaki örnek durumda derste sıklığı için arkadaşlarıyla konuşmaya başlayan Emre'yi öğretmeni dersten çıkarmış Emre'nin de derste konuşma davranışını devam ettirmiştir. Ermenin konuşma davranışının devam etmesinin nedeni pekiştirilmesidir. Yani I. maddede, olumsuz pekiştirme yada Edimsel koşullama seçeneklerinden herhangi biri gelebilir ancak II. maddede ki davranış örneği genellemeye örnektir. Çünkü Emre daha önce pekiştirilen davranışını farklı derslerde de tekrar etmiştir. III. maddede ki davranış örneğinde ise Serhat, Sosyal bilgiler dersinde konuşduğunda öğretmeni onu dışarıya çıkarmış ama diğer öğretmenleri onu dışarıya çıkarmamıştır Serhat bu yaşantıdan sonra sosyal bilgiler dersinde önceki göre daha fazla konuşmaya başlamıştır. Bu durum da davranışta kontrasta örnektir. Davranışta kontrast durumunda, organizmanın davranışı sadece belirli ortamlarda pekiştirilmiyor diğer ortamlarda pekiştirilmiyorsa davranışın sıklık ve şiddeti pekiştirildiği durumlarda önceki düzeyine göre artar.
- Cevap C**
21. Yapılan davranış ile davranışın ortaya çıkardığı sonuç arasında mantıklı bir ilişki olmasına rağmen davranış tesadüfen pekiştirilir ya da cezalandırılır. Kişi gelecekte aynı davranışı sonucunu göre tekrar eder yada etmez bu tip davranışlara Batıl davranış denir. Sorudaki örnekte Selma, ayın 13'ünde sevdiğinden ayrılmış yine ayın 13'ünde girdiği bir sınavda başarısız olmuş; arkadaşından ayrılmış ve sınavdan düşük alma davranışını mantıklı bir ilişki olmasına rağmen ayın 13'üyle ilişkilendirip bundan sonra önemli işlerini ayın 13'ünde yapmamaya başlamıştır. Bu durum Batıl davranışa örnektir. Selma daha sonraki süreçte "Ayın 13'ü uğursuzdur bu sayı beni daha önce hep üzdü toplantı kötü geçecek." diye bir düşünceye sahip olduğu için telaşlanır ve toplantısı da kötü geçer yani 13 rakamının uğursuz olduğuna dair düşüncesi pekişmiş olur bu durum da Kendini Gerçekleştiren Kehanet süreciyi açıklanabilir. Kendini gerçekleştiren kehanette birey olumsuz bir düşünceye sahip olur (ayın 13'ü uğursuzdur bu sayı beni daha önce hep üzdü toplantı kötü geçecek) daha sonra düşüncesi doğrular şekilde davranışta (toplantıda telaşlanır bildiklerini unutar.) Bireyin düşüncesi pekişir. (toplantı kötü geçer ve 13 rakamının uğursuzluğu bu kere daha kanıtlanmış olur.)
- Cevap C**

3

Türkiye Genel Deneme Sınavı – 4

Eğitim Bilimleri

22. Kemal, önce normal tuşlu telefon kullanmaktadır. Daha sonra dokunmatik ekran telefon kullanmaya başladığında biraz zorlansa da yeni telefonuna çabuk alışmıştır. Dokunmatik ekran telefonu bozulduktan sonra Kemal daha önce kullandığı normal tuşlu telefonu tekrar kullanmaya başladığında telefonun ekranına dokunarak telefonu açmaya çalışmıştır. Bu durum geriye ket vurma kavramına örnektir. Geriye ket vurma sürecinde bireyin yeni öğrendiği yaşantılar öncekileri unutturmaktadır. Kemal'de dokunmatik ekran telefon kullanmaya başladıktan sonra daha önceden kullanmayı öğrendiği normal tuşlu telefonu kullanmayı unutmuştur. Bu örnek durumda şunu düşünebiliriz telefon kullanma psikomotor bir öğrenmedir bu nedenle sorunun cevabı neden olumsuz transfer değildir?
- Olumsuz transfer durumu yeni kazanılan öğrenme yaşantılarını engellemektedir. Oysa Kemal normal tuşlu telefon kullanma yaşantısını yeni öğrenmiyor önceden biliyordu. Sonradan öğrendiği dokunmatik ekran telefonu kullanma ona önceden öğrendiği normal tuşlu telefonu kullanmayı unutturdu.
- Cevap A**
23. A grubundaki denekler, deneyin son aşamasında sarı ışığa karşı herhangi bir tepki vermemişler ancak B grubundaki denekler sarı ışığa karşı titreme tepkisi vermişlerdir. B grubundaki deneklerin sarı ışığa karşı titreme tepkisi vermeleri, ön koşullanma süreci sonunda gerçekleşmiştir. Ön koşullanma sürecinde, organizmada herhangi bir tepkiye neden olmayan iki nötr uyarıcı önce birlikte verilir. Daha sonra bu nötr uyarılardan bir tanesi koşulsuz uyarı olarak birlikte verilerek koşullanma yoluyla öğrenme gerçekleşir. Diğer nötr uyarıcı, koşulsuz uyarı ile birlikte verilmediği halde koşullu tepki oluşmasına duyuşsal ön şartlanma denir. Bu açıklamalara göre soruyu incelersek, B grubundaki deneklere ilkönce sarı ışık ve lacivert ışık birlikte verilmiştir. Sarı ve lacivert ışık deneklerde herhangi bir tepkiye neden olmamaktadır. Deneyin ikinci aşamasında sarı ışık olmadan lacivert ışık elektrik şokuyla birlikte verilmiştir. Bu aşamada denekler lacivert ışığa karşı koşullanmışlardır. Deneyin son aşamasında sarı ışık tek başına verildiğinde B grubundaki denekler titreme tepkisi vermişlerdir. Bunun nedeni ilk başta sarı ve lacivert ışığın birlikte verilmesidir. Lacivert ışık denekler de herhangi bir tepkiye neden olmadan önce sarı ışıkla ilişkilendirildiği için sorunun cevabı ön koşullanmadır veya lacivert ışık deneklerde titreme tepkisi yaratmaya başladıktan sonra sarı ışıkla birlikte verildiği ve deneklere titreme tepkisine neden olsaydı sorunun cevabının üst düzey koşullanma olması gerekirdi.
- Cevap C**
24. Bilgisayar Öğretmeni Eylem Hanım, öğrencilerine bilgisayarın parçalarını anlatırken bilgisayar parçalarını insandaki sistemlere benzeterek anlatmıştır. Eylem hanım anlattığı konuyu öğrencilerinin ön bilgileriyle ilişkilendirerek anlatmaktadır. Öğrenilecek olan konu bireyin ön bilgileriyle ne kadar çok ilişkilendirilirse birey konuyu daha iyi öğrenecek ve uzun süre hatırlayacaktır. Eylem Hanım bu süreçte çağrışımsal anlam yönteminden yararlanmıştır. Çünkü çağrışımsal anlam yönteminde yeni konu benzerlik ve zıtlıklardan yararlanılarak bireyin önceki öğrenmeleriyle ilişkilendirilerek öğrenilmektedir.
- Cevap D**

KPSS

25. Soru köküne dikkat edecek olursak aferinleri biriktirip Tahsin, Tahsinleri biriktirip İmtiyaz, İmtiyazları biriktirip okulun tarihçesi yazılı ciltli kitabın alınmasında kullanılan pekiştirme tarifesi sorulmaktadır. Burada kullanılan pekiştirme yöntemi simgesel pekiştirme ancak simgesel pekiştirme bir pekiştirme tarifesi değildir. Bir pekiştirme türü ve yöntemidir. Bu örnek durumda Sabit oranlı pekiştirme tarifesi kullanılmaktadır. Çünkü birey kaç davranıştan sonra pekiştirici olan kitabı alacağını bilmektedir. Sorudaki diğer güçlü çeldirici Artan oranlı pekiştirme tarifesidir. Artan oranlı pekiştirme tarifesinde de birey kaç davranıştan sonra pekiştirici alacağını bilir ancak pekiştiricinin verileceği davranış sayısı her pekiştirme sonrasında sabit miktarda artar. Sorudaki örnek durumda öğrencilerin hediye kitabı alabilmeleri için yapmaları gereken davranış sayısı her seferinde sabit miktarda artmamıştır.
- Cevap E**
26. Aziz Nesin'in izinsiz kalması ikinci tür cezaya örnektir. İkinci tür ceza da, organizma bir davranıştan sonra haz yaratan, hoşnutluk yaratan olumlu pekiştiricilerden mahrum bırakılır. Aziz Nesin'in izinsizlikten kurtulmak için biriktirdiği Aferinleri vermesi Olumsuz pekiştirme sürecine örnektir. Organizma olumsuz pekiştirme sürecinde bir davranışta bulunarak kendisini rahatsız eden durumdan kurtulur. Aziz Nesin'de biriktirdiği aferinleri vererek kendisini rahatsız eden izinsiz kalmaktan kurtulmuştur.
- Cevap C**
27. Edimsel koşullanmada önemli olan davranış ve sonucudur. Haz yaratan pekişen davranışlar tekrar eder organizmada hoşnutsuzluk yaratan cezalandırılan davranışlar tekrar etmez. Bu açıklamaya göre B seçeneğinde Semra'nın matematik dersine çalışma davranışı pekiştirdiği için tekrar etmiş. C seçeneğinde Ahmet'in sınav akşamları ders çalışma davranışı pekiştirdiği için tekrar etmiş. D seçeneğinde Serpil Hanımın yemek yapma davranışı eleştirildiği için tekrar etmemiştir. E seçeneğinde Kemal Öğretmenin 3. derste kantine inme davranışının sonucuyla ilgili bir ipucu seçenekte yer almama bu davranış pekiştirdiği için tekrar etmemektedir. Ayrıca kantine gitme davranışı bireyin kendi kontrolünde olan ve sonuçları tarafından kontrol edilen bir davranış örneğidir. Yalnız A seçeneğinde yer alan davranış örneği Edimsel koşullanma süreci sonunda değil Klasik koşullanma süreci sonunda kazanılmıştır. A seçeneğindeki örnek durumda Kerim, söz hakkı verilme uyarıcısına verdiği öfke tepkisini Tuğba Öğretmene karşı da tekrar etmemektedir.
- Cevap A**
28. Sorudaki örnek durumda baba gürlüğü yapan çocuklarını susturmak için çocuklarına bağırmış ancak çocuklar gürlüğü yapmaya devam etmişlerdir. Bu durumda babanın bağıрма davranışı pekişmediği için tekrar etmemiştir. Daha sonra baba çocuklarını susturmak için onlara para vermiştir. Baba çocuklara para vererek kendisini rahatsız eden gürlüğüden kurtulduğu için para verme davranışı olumsuz pekişecek ve para verme davranışı devam edecektir. Çocuklar gürlüğü yapmaya devam ettiklerinde babaları para verdiği için çocukların gürlüğü yapma davranışı da olumlu pekişecek ve devam edecektir.
- Cevap D**

Eğitim Bilimleri

ÇÖZÜMLER

29. Soru kökünde bizden kişinin beyaz gömlek, yakalıklı ve her 12 Aralıkta sevgiliyi hatırladığını hangi kavramla ilişkilili olduğu sorulmaktadır. Sevgili bir uyarıcıdır sevgiliyi hatırlama ise bir tepki örneğidir. Sevgiliye verilen tepki, beyaz gömlek, yakalıklı ve 12 Aralık tarihlerine de verilme- tedir ki bu da öğrenme ürünü bir davranıştır. Tüm koşullu tepkiler öğrenilmiş davranış örnekleridir.
- Cevap E**
30. Yeni evli Fahmi Bey'le Nebahat Hanımın birbirlerinden uzaklaşmalarının ve öfke duymalarının nedeni sürekli kavga etmeleridir. Aradan geçen zaman için de önemli bir tartışma olmadığı için çiftin birbirlerine olan öfkeleri azalmıştır. Bu durum sömme sürecine örnektir. Çünkü öfke tepkisine neden olan kavga etme ve tartışma uyararı ortamdaki çıktıyı için önceden var olan öfke tepkileri de azalmıştır. Seçeneklerdeki duyarsızlaşma ve Alışma çeldiriciliği güçlü seçeneklerdir. Alışma ve duyarsızlaşma süreçlerinde organizma önceden tepki verdiği uyarana bir süre sonra uyararı verilmesine rağmen tepki vermemeye başlar yani tepkiye neden olan uyararı- lar alışma ve duyarsızlaşma süreçlerinde organizmaya verilemeye devam edilir.
- Cevap A**
31. Premack ilkesine göre bireyin az tercih ettiği istemeden yaptığı davranışının sıklığını artırmak için çok tercih ettiği isteyerek yaptığı davranışlar ödül olarak kullanılır. Premack ilkesi davranışla ödüllendirilmesidir ve Premack ilkesine göre ilkönce birey az tercih ettiği istemeden yaptığı davranış yapmalı sonra çok tercih ettiği isteyerek yaptığı davranış ödül olarak verilmelidir. Bu açıklamalara göre A ve D seçeneklerinde davranışla ödüllendiril- memiştir. B seçeneğinde Premack ilkesinden değil Olumsuz pekiştirmeden yararlanılmıştır. B seçeneğindeki durum Premack ilkesine uygun bir örnek olabilmeye için "Bir annenin oğluna ödevini bitirdikten sonra arkadaşlarıyla oynama bilirsün" demesi gerekirdi. "C" seçeneğinde öne- ce çok tercih edilen davranışın yapılmasına izin verildiği için Premack ilkesiyle çelişmektedir. E seçeneğinde ise Baba, kızlarının evi toparlama davranışının sıklığını artırmak için sinema izleme davranışını ödül olarak kullanmıştır.
- Cevap E**
32. Yazı tahtalarının rengi değiştiğinden sonra Matematik Öğretmeni Tülay Hanım tahtaya yazmak için kullanacağı tebeşirin rengine karar verirken deneme yanılma yoluyla öğrenme sürecinden yararlanmıştır. Deneme yanılma yoluyla öğrenme sürecinde organizma bir problemle karşılaştığı- nda çözüme ulaşmak için düşünmeden alternatif tüm yolları sırasıyla dener sorunu çözmeye davranışlar eleder sorunu çözen davranış kalıcı hale gelir. Matematik Öğretmeni Tülay Hanım da tahtada kullanacağı tebeşiri seçerken farklı renklerdeki tüm tebeşirleri sırasıyla kullanmıştır.
- Cevap C**
33. Sosyal öğrenme kuramına göre bireyler sadece kendi yaşantılarının sonucuna göre değil modelin yaşantılarının sonucuna göre birçok davranış öğrenir ve taklit eder. Çocuklar da bir- çok davranış model alma yoluyla yetişkinleri taklit ederek kazanmaktadır. Yetişkinlerin çocukların davranışları üzerindeki etkisi çok büyüktür. Bu bağlamda kendisi sürekli sigaranın zararlarından söz eden ama sigara içmeye devam eden bir babanın çocukları da babalarını taklit ederek babaları gibi sigaranın zararlarından söz edecekler ama sigara içmeye devam edeceklerdir.
- Cevap D**

KPSS

34. Sömme, davranışın devamını sağlayan pekiştirici ortamdaki çeldirici için davranışın tekrar et- memesidir. Klasik koşullanmayla kazanılan davranış örneklerinde koşullu uyarıcıdan sonra koşulsuz uyarıcı verilmezse sömme gerçekleşir ve sömme sürecinde davranış azalarak ortam- dan kalkar. Edimsel koşullanmayla kazanılan davranış örneklerinde ise davranıştan sonra ver- rililen ve davranışın devamını sağlayan pekiştirici ortamdaki çeldirici davranış söner. Dav- ranışın sıklık ve şiddeti edimsel koşullanma ürünü davranışlarda sömme sürecinde ilk başta artar sonra davranış ortamdaki kalkar. Bu açıklamalara göre seçeneklerdeki davranış örnek- lerini inceleyerek B seçeneğindeki örnek durumda öğrenimin gereksiz esri yapma davranışı önce artacak sonra tekrar etmeyecektir. C seçeneğinde ki örnek durumda, sahibi köpeğine yemek vermeyi bıraktığında köpek sahibinden yemek alabilmek için ilk başlarda daha çok uğ- raşacak ama zamanla sahibinin yanına gitme davranışı tekrar etmeyecektir. D seçeneğinde- ki örnek durumda kapı açılmadığında bir kişinin daha uzun süreli zile basması davranışın sık- lığının arttığını göstermektedir. Bir süre sonra zile basma davranışı tekrar etmeyecektir. E se- çeneğinde yer alan davranış örneğinde çocuk, annesi yanında uyumadığı için ilk başta daha fazla ağlamış yani ağlama davranışı artmış ama bu davranış pekiştirilmediği için sönmüştür. B, C, D ve E seçeneklerindeki davranış örneklerinde önce davranışın artacak sonra sönecek- tir. Ama A seçeneğinde yer alan, asansörde kalan birinin ilk başlarda asansöre binemeyen, daha sonra asansörde kalmadığı için zamanla asansöre binemeyen örneğinde kişi asansör- de kalmadığı, yani koşulsuz uyarıcı verilmeye için korkusu artmaz aksine azalır. Kişinin bu korkusu zamanla azaldığı için de asansöre binebilir. A seçeneğindeki davranış örneğinde asansöre karşı oluşan korku azalarak sönmüştür.
- Cevap A**
35. Hakemin serbest vuruştan önce çaldığı düdüğü ayırt edici uyarıcıdır. Ayırt edici uyarıcı davra- nıştan önce ortamdaki vardır ve edimsel davranışın yapılmasını zemin hazırlar. Hakemin çaldığı düdükte serbest vuruş ediminden önce ortamdaki olduğu için ve serbest vuruş ediminin ya- pılmasına zemin hazırladığı için ayırt edici uyarıcıdır.
- Cevap B**
36. Öğrenilen bilgilerin anlamlı kodlama yöntemiyle uzun süreli belleğe depolanması bilgilerin uzun süre hatırlanmasını sağlar. Anlamlı kodlama, yöntemle birey yeni öğrendiği bilgiyi ön- bilgileriyle ilişkilendirerek yeni konuyu daha anlamlı öğrenmiş olur. Anlamlı kodlama yapabil- mek için A seçeneğinde olduğu gibi birey okuduğu bir paragrafın ana fikrini bulabilir. B se- çeneğinde olduğu gibi öğrendiği konuyu farklı alanlarda kullanabilir yani konuyla ilgili çok fazla problem çözebilir. C seçeneğinde olduğu gibi öğrendiği konuyla ilgili farklı durumları yorumla- yabilir. Anlamlı kodlama yöntemlerinden bir diğeri de bellek destekleyicilerinden yararlanmak- tır D seçeneğinde yer alan kimya dersinde formüller öğrenmek için ilginç tekerlemeler oluş- turma buna örnektir. Ama E seçeneğinde verilen tarih dersinde ki kronolojik sırayı hatırla- mak için yazarak çalışma anlamlı kodlama yöntemi değil bir tekrar stratejisidir. Tekrar strateji- sinde bilgi değiştirilmeden ön bilgileriyle ilişkilendirilmeden ezberlenir.
- Cevap E**
37. Yemekten önce ellerin yıkadığı için ödüllendirilen bir çocuğun ertesi gün yatmadan önce ayak- larını da yıkaması tepki genellemesine örnektir. Tepki genellemesinde organizmanın yaptığı bir davranış pekiştirildiğinde pekiştirilen davranışa benzer diğer davranışları da tekrar etmek- tedir. Soruda verilen örnek durumda da çocuk, ellerini yıkama davranışını pekiştirildiği için ayaklarını yıkama davranışını da tekrar etmiştir.
- Cevap D**

5

Türkiye Genel Deneme Sınavı – 4

Eğitim Bilimleri

38. Koşulsuz uyarıcı: Organizma da öğrenme yaşantısına gereksinim duyulmaksızın koşulsuz tepkiyi oluşturabilen uyarandır. Koşulsuz uyarıcılara karşı organizma koşulsuz tepkileri ver- mektedir. Koşulsuz tepkiler de öğrenme ürünü olmayan davranışlardır. Tüm refleksif tepkiler de aslında birer koşulsuz tepki örneğidir. Bu açıklamalara göre A, B, C ve D seçeneklerinde- ki davranış örnekleri koşullu uyarana karşı verilmiş öğrenme ürünü davranışlardır. E seçeneğinde yer alan kaza anında bağırma davranışı ise öğrenme ürünü olmayan koşulsuz tepkiye örnektir. Bu örnekte kaza yapılması koşulsuz uyarıcı bağırma ise koşulsuz tepkidir.
- Cevap E**
39. Seçeneklerde yer alan kavramları inceleyerek. Sömme: Koşulsuz uyarıcı olmadan koşullu uyarıcı tek başına verildiğinde bir süre sonra koşul- lu tepkinin tekrar etmemesidir. Alışma: Organizmaya, sürekli aynı uyarıcı verilmesi sonucunda uyarıcının etkisini yitirip tepki yatma gücünü kaybetmesidir. Pekiştirici: Davranışın devamını sağlayan uyarıcıdır. Duyarlılık Kazanma: Uyarıcı koşulları değiştirdiği için organizmanın tepki düzeyinin artmasıdır. Kendiliğinden geri gelme: Sönen bir davranışın ortam da pekiştirici olmasına rağmen kısa süre tekrar etmesidir.
- Cevap B**
40. Ayten Hanım, öğrencilerine ödev yaptırmak için değişken aralıklı tarifeyi kullanmıştır. Değiş- ken aralıklı tarifede pekiştiricinin verilmesi zamana bağlıdır ve birey pekiştiricinin ne zaman verileceğini bilmediği için davranış sürekli tekrar eder. Öğrenciler de öğretmenlerinin ödevleri- ni ne zaman kontrol edeceğini bilemedikleri için sürekli ödevlerini yapacaklardır. Seçenekler- deki en güçlü çeldirici A seçeneğindeki sabit oranlı pekiştirme tarifesidir. Eğer Tarih Öğretme- ni Ayten Hanım, en fazla üç defa ödevini yapmayanın sözü notuna sıfır vereceğim deseydi, sorunun cevabı Sabit oranlı tarife olurdu.
- Cevap E**
41. Öğrenme, yaşantı sonucunda zihinsel süreçlerde meydana gelen değişimdir. Performans ise zihinsel süreçler de meydana gelen değişimin davranışa dönüşmesidir. Bu tanımlamaya göre, bireyin performansına yani davranışlarına bakarak öğrenme düzeyi hakkında yorum yapabili- riz. Performans davranışla ilgili olduğu için doğrudan ölçülebilir somuttur ama öğrenme zihin- sel süreçlerle ilgili olduğundan doğrudan ölçülemez. Güdü, kaygı, yorgunluk ve olgunlaşma hem zihinsel süreçleri yani öğrenmeyi hem de davranışları yani performansı etkiler. Perfor- mans somut davranışlarla ilgili olduğu için bireyin ne yapabildiğini gösterir. Öğrenme zihinsel süreçlerle ilgili olduğundan bireyin ne yapabileceğini gösterir. Bu açıklamalara göre B, C, D ve E seçenekleri öğrenme performans ilişkisi için doğru açıklamalardır. A seçeneğindeki Perfor- mans öğrenmeyi etkileyen etmenlerden biridir yanlış bir açıklamadır. Çünkü performans öğre- nilenlerin davranışa dönüşürülmesi ise performans öğrenmeyi değil öğrenme performans etkiler.
- Cevap A**

KPSS

42. Soruda verilen sözün anlamı: Hedefini amacını belirlemeyenler başarılı olamazlardır. Bu sö- zü Tolman'ın, Dürtü ayrımı kavramıyla ilişkilendirebiliriz. Dürtü ayrımı, bireylerin kendi dürtü durumunu yani yoksunluğunu belirlemesini ve buna uygun tepkide bulunmasını kapsamakta- dır. Bireyler ihtiyacını bilmediğinde amacını belirleyemez ve sonuçta da uygun davranışları gösteremez. Diğer seçeneklerde yer alan kavramları inceleyerek; A seçeneğindeki, Yer Öğre- me, organizmaların zihinsel süreçlerini kullanarak içinde yaşadıkları çevreyle ilgili edindikleri bilgilerdir. C seçeneğindeki Kateksis, belirli dürtülerin doyurulmamasıyla belirli nesnelere ilişki- lendirilmemesidir. D seçeneğindeki Eşdeğer İnançlar, Sosyal dürtülerinde en az fizyolojik dürtü- ler kadar önemli olmaktadır. E seçeneğindeki Örtük Öğrenme ise organizmanın bilinçli çaba harcamadan farkında olmadan kazandığı öğrenme yaşantıdır.
- Cevap B**
43. Ahmet, babasıyla birlikte sebze ve meyve halinde gezerken, kamyonların yüklerini aldıktan sonra tartılmak için birimi ton olan bir kantarla yüklerinin tartıldığını görür. Ahmet ve babası oradan ayrılıp giderken baskülle kilolan ölçeğin bir çocuk görürler ve baskülle çıkıp, kilolarını öğrenirler. Daha sonra da kuyumcuya gidip, oradan altın aldıklarında, kuyumcunun çok küçük miktardaki altını elektronik bir tartı ile tarttığına şahit olurlar. Ahmet babasını: "Üç yerde de nesnelere tartıldığını gördüm. Fakat sanırım en az hata veren kuyumcudaki tartıydı" der. Bu durum güvenilirliği belirleyen özelliklerden duyarlılık kavramıyla açıklanır. Çünkü ölçme aracının birimi küçüldükçe duyarlılık artar ve hata miktarı azalır. Ayrıca soruda ölçme aracının birimlerine vurgu yapılmıştır. Birim ise bir ölçme aracının duyarlılığını belirleyen özelliktir. Sorunun diğer seçenekleri incelenecek olursa; A) Yapı Geçerliliği: Ölçme aracıyla yer alan soruların hepsinin insanda var olan teorik yapıyı ölçebilmesi, maddelerin birbiriyle uyumlu olmasıdır. B) Kapsam Geçerliliği: Ölçme aracının belirli tablolarda belirtilen davranışları kapsayıcı kap- samadığıdır. D) Tutarlık: Aynı ölçme aracıyla arka arkaya yapılan ölçmelerde aynı sonucun elde edilme- sidir. E) Görünüş geçerliliği: Bir ölçme aracının yeni ölçtüyör göründüğüdür.
- Cevap C**
44. Sorunun öncüllerinde; I- Eğitim süreci devam ederken öğrenme eksiklerini belirlemek amacıyla yapılır. II- Not vermek amaç değildir. III- Öğrenme-öğretme sürecinin durumu hakkında bilgi verir. İfadeleri yer almaktadır. Bu ifadeler formatif değerlendirme için uygun ifadelerdir. Çünkü for- matif değerlendirme öğrenme-öğretme süreci içinde, öğrenme eksikliklerini belirlemek için yapılır ve öğrenciyeye not verme amacı taşımaz. Bu değerlendirmede temel amaç biçim- lendirme ve yetiştirme değildir. Dolayısıyla öğrenme süreci hakkında da bilgi sağlar.
- Cevap D**

Eğitim Bilimleri

Türkiye Genel Deneme Sınavı – 4

6

ÇÖZÜMLER

45. Sorunun öncüllerinde verilen ifadeler incelendiğinde;
I. Hayrullah'ın öğretmeninin sınıfta bazen gözlüklüleri öne doğru gelsin diye seslenişini yadırgadığını söylemiştir. Bu durum bir sınıflama ölçüğüdür. Sınıflama ölçüğünde nesnel birleştirme benzerlik benzediğine göre sınıflandırılır. Örneğin gözlüklü olanlar öne doğru gelsin.
III. Zeynep, annesinin her okula geldiğinde öğretmenine çocuğum sınıfta başarı olarak kaçınıcı sırada? demesine anlam veremediğini belirtmiştir. Bu durum bir sıralama ölçüğüdür. Öğrencilerin başarı sırasını söylemek sıralama ölçüğüne verilebilecek bir örnektir.
IV. Öznur, sıcaklık 40 dereceyi buldu. 10 derece daha artacak olursa sıcağın duramaz. Demıştır. Bu durumda Öznur eşit aralıklı ölçek kullanmıştır. Çünkü termometreler eşit aralıklı ölçek esasına göre geliştirilmiştir.
V. Deniz, babasının annesinden ve kardeşlerinden daha uzun boylu olduğunu söylemiştir. Bu durumda Deniz sıralama ölçüğü kullanmıştır. Çünkü azlık-çokluk, büyüklük-küçüklük, belirten durumlar sıralama ölçüğüdür.
Fakat Sorunun II.Öncülünde;
II. Zuhul, son sınavdan 40 aldığını öğrenen babasının, Ayşe senin iki katın kadar daha başarılı, çünkü o 80 almış. Demıştır. Bu durumda kullanılan ölçek türü sorunun B seçeneğinde "Zuhul'in babası oranlı ölçek kullanmıştır" şeklinde ifade edilmiştir. Bu ifade yanlıştır. Çünkü eğitim alanında kullanılan ölçek türü eşit aralıklı ölçektir. "B" seçeneğinin doğru olabilmesi için "Zuhul'in babası eşit aralıklı ölçek kullanmıştır" şeklinde olmalıdır.
Cevap B
46. Grubun puanları dikkate alınmadan yapılan değerlendirmeye mutlak değerlendirme denir. Sorunun seçenekleri incelendiğinde "A" seçeneğinde "Kenan tarih dersi final sınavından 80 aldığı için dersini geçmiştir" ifadesi mutlak değerlendirilmiştir. Fakat "B-C-D-E" seçeneklerinde bağıl değerlendirme yapılmıştır. Bağıl değerlendirmede grubun başarısı ve puanları dikkate alınmakla birlikte seçme ve kıyaslama söz konusudur.
Cevap A
47. Soruda anlatılan paragraflar doğrultusunda "A-B-C-D" seçeneklerinin doğru olduğunu görmekteyiz. Fakat "E" seçeneğinde "Uzun cevaplı yazılı sınavlar bütün akademik düzeylerde başarıyla uygulanabilir." ifadesine yer verilmiştir. Bu bilgi paragrafta göre yanlıştır. Çünkü paragrafta üniversite düzeyindeki öğrencilerin belirli bir bilgi birikimine sahip oldukları için, 10 soruluk sınavlar yerine 2 soruluk sınavlarla karşılaşmaları gerektiği, 10 soruluk sınavların daha alt eğitim düzeylerindeki öğrencilere uygulanması gerektiğini söylenmiştir. Bu nedenle "E" seçeneğinin yanlıştır olduğunu söyleriz.
Cevap E
48. Paragrafta göre beden eğitimi öğretmenin yaptığı uygulamalar incelendiğinde sorunun "A-B-D-E" seçeneklerinde belirtilen ifadeler doğru ifadelerdir. Fakat sorunun "C" seçeneğinde verilen "Beden eğitimi öğretmeni 30 maddelik liste ile sonucu değerlendirmektedir" ifadesi yanlıştır. Çünkü beden eğitimi öğretmeni 30 maddelik liste ile sonucu değil, süreç ve ürünü birlikte değerlendirmiştir. Ayrıca beden eğitimi öğretmenin kullandığı liste ölçütler listesidir. Öğretmen bu liste ile bütün maddelere uygunluğu test edip, öyle net verdiğini belirtmiştir. Bu durum ise ürün ve süreç değerlendirme yaptığını gösterir.
Cevap C

KPSS

49. Sorunun "A-B-D-E" seçeneklerinde güvenilirlik ve geçerlik açısından çoktan seçmeli testleri yazılı yoklamalardan ayıran üstün özellikler verilmiştir. Fakat "C" seçeneğinde "Çoktan seçmeli testlerde üst düzeyde davranışlar ölçülebilir" ifadesi çoktan seçmeli testlerin yazılı sınavlardan üstünlüğü değildir. Çünkü yazılı sınavlar üst düzey becerileri (analiz-sentez-değerlendirme) ölçmede çoktan seçmeli sınavlardan daha etkilidir. Çoktan seçmeli sınavlar ise üst düzey becerilerde özellikle sentez basamağında yetersizdir. Bu nedenle "Çoktan seçmeli testlerde üst düzeyde davranışlar ölçülebilir" ifadesi yanlıştır.
Cevap C
50. Sorunun "A-B-C-D" seçeneklerinde belirtilen gerekçeler öğretmenin yapacağı sınavda kullanacağı madde tipini açıklamamasının gerekeceği olabilecektir. Fakat "E" seçeneğinde belirtilen "Madde tipine göre öğrencilerin kopya hazırlığı yapacaklarını düşünmesi" sınavda kullanacağı madde tipini açıklamamasının gerekeceği olmaz. Çünkü öğrenciler kopya çekecekleri zaman madde tipine göre kopya hazırlama yoluna gitmezler. Kopya çekecekleri zaman yakalanmadan kopya çekebilecekleri hazırlıkları yaparlar.
Cevap E
51. Sorunun "I-II-IV" öncülünde belirtilen;
I- Öğrenci sayısının az olduğu gruplarda etkilidir.
II- Öğrencilerin nasıl düşündüğünü ve ne kadar öğrendiğini ayrıntılı şekilde gösterir.
IV- Öğretmen öğrencilerin yeteneklerini ve ilgilerini daha yakından tanıma fırsatı bulur. İfadeler portfolyo değerlendirme sürecinin özellikleri arasında yer alır. Fakat III. Öncüde belirtilen "Diğer öğrencilerle birlikte değerlendirildiği için bağıl değerlendirmeye daha uygundur" ifadesi portfolyo değerlendirme için söylenemez. Çünkü portfolyo değerlendirmede bağıl değerlendirme yapılmaz. Portfolyo dosyalarının değerlendirilmesinde rubrikler kullanılır. Rubriklerde süreç ve ürün değerlendirme yapılır.
Cevap D
52. sorunun seçenekleri incelendiğinde;
A) Seçeneği = Sabit hata
B) Seçeneği = Sistematik hata
C) Seçeneği = Tesadüfi hata
D) Seçeneği = Sistematik hata
E) Seçeneği = Metre ölçme işinde bir defa kullanılıyorsa sabit hatadır; bir uzunluğu ölçmede birden fazla defa kullanılıyorsa sistematik hatadır.
Tesadüfi hatalar sebebi, miktarı, kaynağı, yönü belli olmayan, bilimsizce yalpan, ölçme aracına ne şekilde ve ne kadar karıştığı kestirilmeyen hatalardır
Cevap C

7

Türkiye Genel Deneme Sınavı – 4

Eğitim Bilimleri

53. Geçerlilik katsayısı güvenilirlik katsayısının karekökünden büyük değer alamaz. Buradan hareketle tüm seçeneklerdeki güvenilirlik katsayılarının karekökü alındığında;
A seçeneğinde $0,81$ 'in karekökü $0,9$
B seçeneğinde $0,64$ 'ün karekökü $0,8$
C seçeneğinde $0,49$ 'un karekökü $0,7$
D seçeneğinde $0,36$ 'nın karekökü $0,6$
E seçeneğinde $0,25$ 'in karekökü $0,5$
Dolayısıyla "A-B-C-D" seçeneklerindeki değerler geçerlik katsayısı olabilir. Fakat "E" seçeneğinde geçerlik katsayısı güvenilirlik katsayısının karekökünden büyük değer alamayacağı için "E" seçeneğindeki $0,55$ geçerlik katsayısı olmaz.
Cevap E

54-57. SORULARIN ÇÖZÜMLERİNİ AŞAĞIDAKİ TABLOYA GÖRE İNCELEYİNİZ.

Dersler	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	Elif'in Notu	Kerem'in Notu
Türkçe	75	5	75	80
Matematik	60	8	55	76
Fizik	62	10	65	65
Kimya	55	12	60	62
Biyoloji	50	15	45	60

54. Yukarıdaki tabloya göre Kerem'in en başarılı olduğu dersi bulmak için Z puanı hesaplaması yapılması gerekir. Z puanı en büyük ders Kerem'in en başarılı olduğu dersi gösterirken, en küçük Z değeri en başarısız olan dersi gösterir. Z puanı aşağıdaki formülle hesaplanır.

$$Z = \frac{X - \bar{X}}{S_x}$$

$$Z_{\text{türkçe}} = \frac{80 - 75}{5} = \frac{5}{5} = 1$$

$$Z_{\text{matematik}} = \frac{76 - 60}{8} = \frac{16}{8} = 2$$

$$Z_{\text{fizik}} = \frac{65 - 62}{10} = \frac{3}{10} = 0,3$$

$$Z_{\text{kimya}} = \frac{62 - 55}{12} = \frac{7}{12} = 0,58$$

$$Z_{\text{biyoloji}} = \frac{60 - 50}{15} = \frac{10}{15} = 0,66$$

Yukarıdaki çözümde de görüldüğü gibi en büyük Z değeri matematik dersindedir. Dolayısıyla Kerem'in en başarılı olduğu ders matematik dersidir.
Cevap B

KPSS

55. Yukarıdaki tablo incelendiğinde Türkçe dersinde Elif'in notunun aritmetik ortalamaya eşit olduğunu; matematik dersinde ve biyoloji dersinde aritmetik ortalamadan küçük olduğunu; fizik ve kimya dersinde ise Elif'in notunun aritmetik ortalamadan büyük olduğunu görmekteyiz. Bu nedenle fizik ve kimya dersinde Elif'in sınıfın yarısından daha başarılı olduğunu kesinlikle söyleyebiliriz.
Cevap C
56. Tabloya göre sınıftaki öğrencilerin seviye farklılıklarının en fazla olduğu dersi bulmak için standart sapmaya bakılabilir veya bağıl değişkenlik katsayısı hesaplanabilir. Standart sapma değerlerine göre bakılacak olursa standart sapma büyüdükçe farklılaşma artar, küçüldükçe farklılaşma azalır. Bu nedenle en büyük standart sapmaya sahip olan biyoloji dersinde farklılaşmanın en fazla olduğu görülmektedir. Aynı şekilde bağıl değişkenlik katsayısından da bakıldığında Türkçe dersinin bağıl değişkenliği $6,6$; matematik $13,3$; fizik $16,12$; kimya $21,81$; biyoloji 30 çıkaraktır. Bu nedenle biyoloji dersindeki farklılaşmanın en fazla olduğunu söylemek mümkündür.
Cevap E
57. Sınıfın grup olarak başarılı olduğu dersin bulabilme için aritmetik ortalamaya bakılması gerekir. Aritmetik ortalaması en büyük ders grup olarak başarılı olan dersi. Aritmetik ortalaması en küçük olan ders ise grup olarak başarısız olan dersi. Dolayısıyla en büyük ortalamaya sahip olan Türkçe dersinde öğrencilerin grup olarak başarılı olduğunu söyleyebiliriz.
Cevap A

58-60. SORULARIN ÇÖZÜMLERİNİ AŞAĞIDAKİ TABLOYA GÖRE İNCELEYİNİZ.

Soru No:14	A*	B	C	D	E	Toplam
Üst Grup	25	10	6	2	7	50
Alt Grup	15	12	14	3	6	50
Toplam	40	22	20	5	13	100

* Doğru Cevap

58. Bir maddenin güçlük indeksi;

$$P_j = \frac{D_j + N_a}{N_t} \text{ formülüyle hesaplanır.}$$

$$P_j = \frac{25 + 15}{100}$$

$$P_j = \frac{40}{100}$$

$$P_j = 0,40$$

Cevap D

ÇÖZÜMLER

59. Bir maddenin ayırtıcılık gücü indeksi;

$$r_{jk} = \frac{Dü - Da}{N}$$

$$r_{jk} = \frac{25 - 15}{50}$$

$$r_{jk} = \frac{10}{50}$$

$$r_{jk} = 0,20$$

Cevap B

60. Bir maddenin en güçlü ve en zayıf çeldiricisi sorulduğunda alt üst grup toplamlarına bakılır. Alt ve üst grup toplamları en az olan seçenek en zayıf çeldirici olurken, alt üst grup toplamları en fazla olan seçenek en güçlü çeldiricidir. Dolayısıyla doğru cevap dışındakilerden en fazla öğrenci çeken, yani alt üst grup toplamları en fazla olan seçenek "B" seçeneğidir. Bu nedenle "B" seçeneği doğru cevap dışındakilerden en güçlü çeldiricidir.

Cevap B

61. Meslek ile ilgili işlemlerin ayrıntılı olarak belirlendiği teknik meslek (iş) analizidir. Ayrıca prog-el (dacum) tekniğinde sadece bilişsel ihtiyaçlar ele alınırken meslek iş analizinde bilişsel, duyuşsal ve psiko-motor ihtiyaçlar ayrı ayrı belirlenmektedir.

Cevap C

62. "Nasihat ile yola gelmeyi azarlamalı, azardan anlamayana da dayak atmalı." şeklinde tercüme edilebilen bu söz eğitimde sıkı disipline ve gerektiğinde ceza verilmesine vurgu yapmaktadır. Bu nedenle de esasici eğitim anlayışı ile örtüşmektedir.

Cevap A

63. Dilenci "Benim görememem dışarıda aydınlık, pırıl pırıl bir hava olduğu gerçeğini değiştirmem." mesajını vermektedir. Dış dünyanın insan algısından bağımsız olduğuna vurgu yapan dilencinin realist görüşe sahip olduğu anlaşılmaktadır. Çünkü realizme göre gerçek, insan zihninden bağımsızdır.

Cevap D

64. İnci Öğretmenin Kâtip Çelebi Lisesi adına Mete ve arkadaşlarını planlı bir şekilde şarkı yarışmasına hazırlaması ekstra programdır. Çünkü resmi program dışında kalan ve öğretmen rehberliğinde gerçekleştirilen planlı sosyal-kültürel-sanatsal ve sportif etkinlikler ekstra program çerçevesinde ele alınır.

İkinci cümlede ise öğrenciler kendi başlarına öğretmen rehberliği ve gözetimi olmaksızın müzik çalışmalarını yapmaktadır ki bu da örtük programla alakalıdır. Çünkü okul ikliminde gerçekleşen informal öğrenmeler örtük program kapsamında yer almaktadır.

Cevap D

KPSS

65. Seçenekte yer verilen ifadeler disiplinler arası programlama yaklaşımına değil sarmal programlama yaklaşımına ait ifadelerdir. Çünkü sarmal programlama yaklaşımında konular bir sınıfın belirli bir döneminde bir kez işlenmez. Konular, her defasında genişletilerek bütün sınıflarda derinlemesine tekrar etmek suretiyle ele alınır.

Cevap E

66. Hedeflerin gerçekleştirilebilir nitelikte olması uygulanabilirlik, bir içerikle bağlantılı olarak ifade edilmesi kenetlilik, birden çok davranışı kapsayacak kadar genel olması genelilik, tek bir özelliği ifade ediyor olması ise sınırlılık özelliği ile ilgilidir. Hedeflerin öğrenme ürününe işaret etmesi ise tutarlılık ile değil davranışa dönüklük ile ilgili olduğundan bu eşleştirme yanlıştır.

Cevap B

67. Uzak hedefleri gerçekleştirmeye yarayan, öğrencilerin her türlü öğrenmelerini sağlamaya yönelik ders içi-dışı tüm etkinlikleri kapsayan ve "ne" sorusuna cevap arayan program eğitim programıdır.

Genel hedefler ise öğretim programı ile gerçekleşir. Öğrencilere kazandırılacak bilgi-beceri-tutum ve davranışların ders kümeleri olarak düzenlendiği ve ders isimlerinin yer aldığı öğretim programı "nasıl" sorusuna cevap aramaktadır.

Ders programı ise özel hedeflerin gerçekleşmesine yönelik hazırlanıp ünite ve konuların organizasyonu şeklinde düzenlenmektedir.

Cevap A

68. Planlar hazırlanırken ilgili öğretim programı dikkate alındığı için A seçeneği, günlük ders planlarında genel değil özel hedefler yer aldığı için C seçeneği, planları öğretmenler hazırladığı için D seçeneği, uygulamada esneklik yapabilecek şekilde hazırlanmaları gerektiği için de E seçeneği yanlıştır. Planlama yapılırken en üst düzeyde Milli Eğitimin genel amaçları ile tutarlılık sağlanmalıdır.

Cevap B

69. I. ifadede Özge Öğretmen öğrencinin verdiği cevaba dönüt vermiştir. II. ifadede yine Özge Öğretmen öğrencinin yanlış davranışını düzeltmiştir. III. ifadede ise bu kez öğrenci öğretmene dönüt vermiştir. İfadeden de anlaşıldığı üzere sadece öğretmen öğrenciyi değil, öğrenci de öğretmene dönüt verebilir.

Cevap A

9

Türkiye Genel Deneme Sınavı – 4

Eğitim Bilimleri

70. I. Yemek pişirirken yemek içerisindeki yağ oranını ayarlama zihin kas koordinasyonu gerektiren bir davranış olduğu için devinışsel, II. Yemek yaparken uyulması gereken kuralları sıralama zihinsel bir etkinlik olduğu için bilişsel, III. Sorumlu şefin koymuş olduğu kurallara uymada isteklilik gösterme ise içsel bir davranış ifade ettiği için duyuşsal alanla ilgili birer hedeftir.

Cevap B

71. Tabloda içerik düzenleme yaklaşımları ve özellikleri bir arada verilmiştir. Bu eşleştirmelerin hangisinin yanlış olduğu sorulmaktadır.

	İçerik düzenleme yaklaşımları	Doğrusal	Sarmal	Modüler	Pratimsel	Çekirdek	Konu ağı	Sorgulama	mkz.
A)	J. Dewey tarafından önerilmiştir.					X	X	X	
B)	Öğrenci sorunları içerik düzenlemede ön plandadır.							X	
C)	İçerik belli bir uzmanlık alanına doğru giderek daralır.				X				
D)	Zorunlu içerik etrafında bu içerikle yakın ilişkili ilgi ve yeteneklere göre seçilmiş dersler		X						
E)	Ön koşullu, aşamalı, ardışık ilişkili dersler için uygundur.	X							

Yukarıdaki tablo incelendiğinde "A-B-C-E" seçeneklerindeki eşleştirmenin doğru olduğu görülmektedir. Fakat "D" seçeneğinde "Zorunlu içerik etrafında bu içerikle yakın ilişkili ilgi ve yeteneklere göre seçilmiş dersler" modüler içerik düzenleme yaklaşımıyla eşleştirilmiştir. Bu eşleştirme yanlıştır, Çünkü "Zorunlu içerik etrafında bu içerikle yakın ilişkili ilgi ve yeteneklere göre seçilmiş dersler" çekirdek içerik düzenleme yaklaşımının özelliğidir.

Cevap D

KPSS

72. Program geliştirme sürecinin araştırma ve değerlendirme özelliğinde sorunun "A-B-C-D" seçeneklerinde belirtilen ifadeler doğrudur. Bu sorunun çeldiricisi "D" seçeneğidir. Çünkü programın denenmesi ve deneme sonuçlarına göre uygulanması gerekmektedir. Fakat "D" seçeneğinde "Programı deneme imkanı yoksa veya denemeden uygulamaya koyma zorunluluğu varsa, ilk uygulamaların "deneme uygulamaları" olarak kabul edilmesi" vurgusu yapılmaktadır. Sorunun "E" seçeneği yanlıştır. Çünkü: Uygulama sürecini kolaylaştırmak için bilimsel doğruluğu kanıtlanmış ve gelişmiş ülkelerde denenerek başarılı olmuş programlardan yararlanılması vurgusu yapılmaktadır. Bir ülkede program geliştirme sürecinin araştırma ve değerlendirme işlemi yapılırken ülke şartları içinde araştırma ve değerlendirme çalışmalarının yapılması gerekmektedir. Gelişmiş ülkelerde başarıya ulaşılmış programlardan yararlanma doğru bir ifade değildir.

Cevap E

73. Skinner'ın programlı öğretim modeli KEBAB olarak kodlanan programlı öğretim ilkelerine dayalı olarak gerçekleştirilmektedir. KEBAB akrostişini oluşturan ilkeler Küçük adımlar, etkin katılım, başarı, anında düzeltme ve bireysel hız olarak sıralanmaktadır. Buna göre; A seçeneğinde yer alan ifade küçük adımlar, B seçeneğinde yer alan ifade etkin katılım, C seçeneğinde yer alan ifade başarı ve E seçeneğinde yer alan ifade bireysel hız ilkelerine vurgu yapılmaktadır. Oysaki D seçeneğinde yer alan ifade programlı öğretim modelinde yer almaz. Burada bahsedilen durum tam öğrenme modelinde yer alan izleme testleridir.

Cevap D

74. Bilgisayar destekli öğretimde öğretmenlerin hem alanlarında uzman hem de bilgisayar teknolojilerine hakim olmaları beklenir. Dolayısıyla öğretmenlerin görev ve sorumlulukları azalmamakta tam tersine artmaktadır.

Cevap E

75. Hedeflerin ölçüt alınmadığı yapılandırıcı yaklaşımda süreç yönelimli değerlendirme esaslıdır. Öğrencilerin öğrenme süreci sonunda belli yorumları yapıp yapmadıklarına değil, sadece bu yorumları iyi formüle edip etmediklerine ve doğru tartışıp tartışmadıklarına bakılır.

Cevap E

76. Tam Öğrenme Modelinde bilişsel ve duyuşsal özellikler, zaman, ortam ve öğrenme hızı değiştirilebilen faktörler iken zekâ, kişilik özellikleri, genel ve özel yetenekler ise sosyo-ekonomik düzey değiştirilemeyen faktörlerin başında gelmektedir.

Cevap A

77. Yapılan uygulama takım-oyun-turnuva (TOT) uygulamasıdır. Çünkü Nilgün Öğretmen öğrencileri gruplara ayırarak öğrenmeleri ölçmek amacıyla her gruptan birer öğrencinin gruplarını temsil katıldığı bir yarışma organize etmiştir. En çok puan alan grup turnuvayı kazanmış ve ödüllendirilmiştir. Öğrenci Timleri Başarı Bölümlerinden en önemli farkı öğrencilerin gruplarını temsil eden diğer grup üyeleri ile yarışmasıdır. Çünkü ÖTBB'de ne bireyler ne de gruplar yarışmamaktadır.

Cevap A

ÇÖZÜMLER

78. Sözel/dilsel zekâ 4 temel beceri ile ilgilidir: Okuma, yazma, konuşma ve dinleme. Bu yönüyle Zeynep'in sözel/dilsel zekâsının gelişmiş olduğu ifade edilebilir. Yine Zeynep'in iletişimde ve ekip çalışmalarında başarılı olması, idarecilik yönünün ve insan ilişkilerinin ileri düzeyde olması da sosyal zekâsının gelişmiş olduğuna işaret eder. **Cevap D**
79. Klasik doğru yanlış testlerinin gelişmiş hali olan bu uygulamada verilen cevaba göre farklı sorular öğrencinin karşısına çıkmakta ve ardi ardına sorulan 3 soru ile öğrenmeler sorgulanmaktadır. Öğrenci bu soruların sonucunda birbirinden farklı oluşturulmuş sekiz çıkışın birinden çıkmakta ve doğru cevapladığı sorulara bağlı olarak 0-100 arasında değişen puanlar almaktadır. **Cevap A**
80. Ödevler bağımsız çalışma alışkanlığını kazandırır; yaratıcılık, görev yapma bilinci ve sorumluluk duygularını geliştirir. Öğrenilenleri yeni durumlara uygulama, genişletme ve sağlamlaştırma olanağı sunan ödevler aynı zamanda iyi bir öğrenmeyi kontrol etme aracı olarak da kullanılabilir. Oysaki ödevler hiçbir zaman derste öğrenilemeyen konuları öğretme amaçlı olarak verilemez. **Cevap B**
81. I. Anlatım öğrencinin öğretmeni dinlemesine dayalı bir yöntem olduğu için iştirak öğrenme temellidir. II. Proje ise pratik deneyim imkânı sunan ve karar verme becerisini geliştiren bir yöntemdir. III. Gösterip yaptırma yönteminin ilk aşaması olan gösterim öğretmen tarafından yapıldığı için öğretmen merkezli, ikinci aşaması ise öğrenci uygulamasına dönük olduğu için öğrenci merkezlidir. **Cevap C**
82. Sözü edilen uygulama rulman tekniğidir. Çember tekniğinde iç içe iki çember oluşturulmaz. Öğrenciler bir çemberin etrafında (ya da çember oluşturacak biçimde) oturur ve birer dakika söz alarak bir konu hakkında tartışır. Akvaryum ise karşılıklı konuşmak yerine çemberin içindeki (iç çemberdeki) öğrencilerin tartışıp çemberin dışındaki (dış çemberdeki) öğrencilerin tartışmayı izlediği ve yer geldiğinde soru sorabildiği bir uygulamadır. Konuşma halkasında ise öğrencilerin bir olay, durum, konu ya da öyküdeki kişinin yerine kendilerini koymaları istenir. Kahramanın neler hissettini ve neler düşündüğünü anlamaya dayalı bir uygulama yapılır. Öğrenme halkası ise Piaget ve Karlıpus tarafından ortaya atılan bir öğrenme uygulamasıdır. Yapılandırmacı yaklaşımda 3E, 5E ve 7E gibi isimlerle anılan uygulamalar öğrenme halkalarına örnek gösterilebilir. **Cevap E**

KPSS

83. Gerçeğin tehlikeli veya imkansız olduğu durumlarda gerçeğe uygun ortamlar oluşturarak daha az maliyetle tehlikesiz uygulamalar yapmak için simülasyon yönteminden faydalanılır. Simülasyon (Benzetim) ile sıkça karıştırılan analogi (benzetme) de ise bilinen bir kavramdan yola çıkılarak bilinmeyen bir kavramın öğretimi amaçlanır. (Özelden özele akıl yürütme) Öğrencinin daha önceden öğrendiği cevizen yola çıkarak beyin yapısının öğrenciye öğretimi, ya da kan hücrelerini anlatan bir öğretmenin bunları nar tanelerine benzetmesi analogi birer örnek teşkil etmektedir. **Cevap A**
84. Risk almayı seven global öğrenciler orta düzeyde stres altında daha verimli olurlar. Sessiz, aydınlatmanın yoğun olduğu, oturma düzeninin kurallara uygun olduğu öğrenme ortamını tercih edenler ise analitik öğrencilerdir. **Cevap D**
85. Dikdörtgenin alanını hesaplama, uygulama düzeyinde bir davranış olup zihinsel beceri; iki yerleşke arasında öğrencilerin daha kolay ulaşımını sağlayacak ekonomik bir otobüs güzergahı önerme ise sentez düzeyinde olup bilişsel strateji şeklinde ifade edilebilir. Sözel beceriler bilgi düzeyinde davranışları içerirken, psiko-motor beceriler zihin – kas koordinasyonu ile gerçekleştirilebilecek etkinlikleri içermektedir. Tutum ise herhangi bir olguya karşı olumlu ya da olumsuz tavır alma ile ilgilidir. **Cevap C**
86. İki resim arasındaki 5 farkı bulma tarzındaki etkinlikler analiz yapmayı gerektirir. Analiz yapabilme ise analitik düşünmenin bir ürünüdür. **Cevap D**
87. Soruda verilen stratejiler sırası ile buluş ve araştırma – inceleme stratejileridir. Buluş stratejisinde problem çözme becerisi öğrenilirken, araştırma – inceleme stratejisinde problem çözme becerisi ve bilimsel yöntem kullanılır. Yine buluş; örneklerden hareketle ilke kavram ve genellemelere ulaşmayı sağlayarak düşünce yeteneğini geliştirmede; araştırma – inceleme stratejisi ise okul ve gerçek yaşam arasında bağ kurmaya yönelik uygulanır. **Cevap C**

11

Türkiye Geneli Deneme Sınavı – 4

Eğitim Bilimleri

88. I. ifadede öğretmen sadece problem durumunu ortaya koyup çözüm için kullanılabilecek yöntemleri ve çözümleri öğrenciye bırakması öğrencilerin bilişsel seviyelerinin normal, bilişsel süreç becerilerinin gelişmiş olduğunu gösterir. Bu nedenle öğretimde yarı serbest buluş yolunun kullanıldığı söylenebilir. II. ifadede öğretmenin problem ve çözüm için uygulanacak metotları vermesi bu uygulamadaki öğrencilerin bilişsel seviyelerinin düşük, bilişsel süreç becerilerinin de yeterince gelişmemiş olduğu anlaşılabilir. Dolayısıyla bağımlı buluş yoluyla öğretimin kullanıldığı görülmektedir. III. ifadede ise öğretmen problemi, çözüm yollarını ve çözümü tamamen öğrenciye bırakmıştır. Buradan da öğrencilerin bilişsel gelişmişlik düzeyinin yüksek, yapılan uygulamanın da serbest buluş yoluyla öğretim olduğu anlaşılabilir. **Cevap C**
89. Mardin'de farklı dini inanışların olduğu bir yörede öğretmenlik yapan Yasin Öğretmen'in sınıfında "farklı inançtaki öğrencilerin bir arada olmasından" kaynaklanan bir sorun vardır. Burada öğretmen sorunu hissetmiş ve tanımlamıştır. Yasin Öğretmen bu sorunu anlamak için veli ziyaretleri yapmıştır. Bu aşamada yapılan ziyaretlerin amacı problemi tam anlamıyla anlamak, sınırlamak ve veri toplamaktır. Bu araştırmaların sonucunda "farklı inançtaki öğrencilerin bir arada olmasından" kaynaklanan sorunun hoşgörüsü ve diyalog toplantıları ile çözülebileceğini düşünmesi ise Yasin Öğretmen'in ortaya attığı bir hipotezdir. Soruda buradan hemen sonra yapılması gerekenler soruluyor. Hipotez ortaya atılmışsa artık bu hipotezler için bilgiler toplanması yani hoşgörü ve diyalog toplantılarını nasıl gerçekleştirebileceği hakkında araştırmalar yapılması gerekmektedir. Bu nedenle cevap D'dir. **Cevap D**
90. David Kolb'un yaşantısal öğrenme modelinde ortaya atılan 4 öğrenme yaşantısı vardır. Bu yaşantılar Jean Piaget'in bilişsel gelişim dönemlerinin özelliklerine benzer nitelikler taşımaktadır. Piaget'in bilişsel gelişim dönemleri sıralandığında; 1. Duyu-Motor: Aktif yaşantıya benzer niteliktedir. 2. İşlem Öncesi: Somut yaşantıya benzer niteliktedir. 3. Somut İşlemler: Yansıtıcı yaşantıya benzer niteliktedir. Çünkü somut işlemler döneminde bireyin uzunca süren ilk çocukluğu dolayısıyla benmerkezciliği ortadan kalkmıştır. Artık okul yani sosyalleşme başlamıştır. Etrafını gözlemlemeye ve dikkat etmeye başlamıştır. Düşünsel dünyasında da bu gözlemlerinden edindiği sezgisel öğrenmelerini kullanmaktadır. 4. Soyut İşlemler: Soyut yaşantıya benzer niteliktedir. **Cevap D**

KPSS

91. Argümantasyon (Dayanaklandırma) iddiaları dayandıran veriler ile ilişkilendiren uygun gerekçeleri yapılandırma sürecidir (Toulmin, 1958). Yani gerekçelendirme; argümantasyon çalışmalarının özünü oluşturmaktadır. Seçenekler incelendiğinde görüşlerin savunulmadığı dolayısıyla gerekçelendirilmediği teknik olarak konuşma halkası karşımıza çıkmaktadır. Konuşma halkası, öğrencilerin görüş farklılıklarını görmeye ve farklı görüşlere saygı gösterme davranışını geliştirmeye yarayan bir yöntemdir. Bu yöntemin bir amacı da sınıf içinde güven ve saygı atmosferi oluşturmak, öğrenciler arasında ilişkileri ve iletişimi geliştirmektir. **Cevap E**
92. Sorunun seçenekleri incelendiğinde "B-C-D-E" seçeneklerinde belirtilen ifadeler Sait Öğretmenin işbirlikli öğrenme modelini kullanma nedenleri arasında yer alır. Fakat "A" seçeneğinde belirtilen "Öğrencilerden çalışmalarında başarılı olanların en iyi notları almaları" işbirlikli öğrenim için doğru bir ifade değildir. İşbirlikli öğrenmede çalışmalarında başarılı olanların en iyi notu almazlar. İşbirlikli öğrenmede bireysel değerlendirme değil, grup başarısı değerlendirilir ve grup başarısı bireysel başarıya dönüştürülür. Bu nedenle "A" seçeneği yanlış bir ifadedir. **Cevap A**
93. Öğretmen rolleri, öğretmenin öğrencilerine ve içinde bulunduğu topluma karşı sorumluluklarını içerir. Seçenekler incelendiğinde öğretmenin öğreticilik rolleri her zaman olduğu gibi burada da ağır basmaktadır. Fakat E seçeneğindeki "Kendisine hazır olarak sunulmuş" ifadesi seçeneğe göre yanlıştır. Çünkü öğretmen sınıf iklimini ve sınıf düzenini dersine uygun bir şekilde hazırlamaktadır. **Cevap E**
94. Uzaktan eğitim, farklı mekânlardaki öğrenci, öğretmen ve eğitim materyallerinin iletişim teknolojileri aracılığıyla bir araya getirildiği resmi veya kurumsal bir eğitim faaliyetidir. Farklı mekânlardaki bireylerin, aynı anda çift yönlü iletişim teknolojileri yardımıyla sanal ortamda bir araya gelip gerçekleştirdikleri öğrenmeye eş zamanlı (senkron) öğrenme denir. Öte yandan öğretici ile öğrencinin yüz yüze olmadığı öğrenmeye ise asenkron öğrenme denir. Her türlü teknolojinin kullanılabildiği, geleneksel ve uzaktan eğitimin farklı modellerinin bir araya getirilerek düzenlendiği eğitim ise Karma / Harmanlanmış (Blended) eğitimidir. **Cevap A**

Türkiye Geneli Deneme Sınavı – 4

12

ÇÖZÜMLER

95. Bir boyutunda kavramlar, diğer boyutunda özellikler yer alarak bir kavramı farklı özelliklere sahip oluşu açısından nitelendirilecek kavram öğretim aracı anlam gözümlene tablolarıdır. Bu araç Amerikan literatürüne semantik özellikler analizi (semantic features analysis) terimiyle girmiştir. Bu araç, öğrencilerin de katıldığı bir etkinlikle iki boyutlu bir tablo olarak geliştirilir. Tablonun bir boyutunda özellikler çözümlenecek olan varlıklar veya kavramlar yer alır, diğer boyutunda özellikler sıralanır.

Cevap C

96. Son günlerde özellikle TV'deki bu reklamlar hemen hemen herkesin dikkatini çekmektedir. 118 den sonraki 2 basamaklı operatör numarasının insanların aklından kalmasını sağlamak için özellikle ritmik öğretimden yani müzikten faydalanmaktadır. Bunun nedeni ise bilginin akılda daha uzun ve anlamlı şekilde kalmasını kolaylaştırmak, gizli öğrenme ile de olsa zihinlere yerleşmektir.

Cevap C

97. "Altı düşünme şapkası ya da altı şapkalı düşünme" tekniği, Edward de Bono tarafından üretilen, düşünce ve önerilerin belirli bir düzen içinde sunulması ve sistematikleştirilmesi için kullanılan bir yöntemdir. Bu amaçlarla yapılan toplantılar mavi şapkanın toplantıyı nasıl idare edeceğini, nasıl hedef ve amaçlara ulaşacağını duyuracağı beklentisi ile başlar. Çünkü toplantıların sonunda alınacak karardan mavi şapka sorumludur. Mavi serinkanlılığı temsil eder ve aynı zamanda her şeyin üstündeki göğün rengidir. Mavi şapka, düşünme sürecinin düzenlenmesi ve kontrolü ile uğraşır. Ayrıca diğer şapka kullanımı ile de ilgilenir. Serinkanlı ve durumu analiz ederek sonuçlar bulmaya çaba gösteren düşüncelere sahiptir.

Cevap A

98. Sorunun seçeneklerine bakıldığında "A-B-C-E" seçeneklerinde sunulan ifadeler öğrencinin derse katılımına ve yaparak yaşayarak öğrenmesine yön veren ilkelere aittir. Fakat "D" seçeneğinde belirtilen "Sınıfta öğrencilerden başarılı olanlara görev ve sorumluluk verilmesi" ifadesi yanlıştır. Çünkü sınıfta başarılı öğrencilere görev ve sorumluluk verme sadece o öğrencilerin aktif katılımını ve yaparak yaşayarak öğrenmesini sağlar. Ama diğer öğrencilerin aktif katılımını ve yaparak yaşayarak öğrenmesini sağlamaz.

Cevap D

KPSS

99. Öğrencilerin, düşünceleri hakkında düşünceleri metabilşel düşüncedir. Öğrencilerin metabilşel yetenekleri, öğrenmenin asıl süreçlerinin gün boyunca öğretim ve konuşmanın önemli bir parçası olduğu bir ortamda gelişir ve başarılı olur. Bu ortamı yaratmak için, öğretmenler ve öğrenciler, hepsinin tutarlı bir biçimde kullandığı bir düşünme dili geliştirmelidir. Seçenekler incelendiğinde sadece B seçeneğindeki ifadenin kişinin doğrudan kendisi öğrenmesine dönük olmadığı görülmektedir.

Cevap B

100. Avrupa'da daha çok görülen ülkemizde de giderek yaygınlaşan Think Tangs'lar; özellikle genel toplum hayatında ar-ge faaliyetlerini yürütmektedir. Yaratıcı düşüncenin ve eleştirel düşüncenin amaçlandığı bu oluşumlarda en çok kullanılacak yöntem Çalıştay (Work-shop)'dur. Bireyleri belli bir yerde kısa bir zaman diliminde toplayarak ortak eğitim, ilgi ve iş problemlerini bir araya getirerek, bu problemlerin çözümü üzerinde öğretimin yapıldığı bir tekniktir. Argümantasyon çalışmalarını için önceden hazırlık gerektirmektedir.

Cevap B

101. Beyza Öğretmenin dersinin sonunda yarım kalan bir hikayeyi öğrencilerine tamamlattı. Öğrencilerde çıkarımda bulunma becerisi geliştirdi. Bu beceri doğru olduğu kabul edilen öncüllerden elde edilen sonuçları kullanarak oluşur. Bir veya daha çok ifade, hüküm yada önermeden başka bir ifade hüküm ya da önermenin çıkarılması işleme çıkarımda bulunma denir.

Cevap D

102. Soruda tartışma teknikleri sorulmaktadır. Öncülün "Ayrıca bu teknikle dinleyiciler de neredeyse konuşmacılar kadar etkin rol oynar." olan en son cümlesinde incelendiğinde forum tekniğinden söz edildiği anlaşılmaktadır. Forum tekniği; dinleyici konuşumunda olanların da söz alabildikleri, belli bir konu üzerinde bir grup konuşmacının bir konu ile ilgili bilgi vermesini içerir. Bu yöntemde küçük bir grup öğrenci diğer öğrencilere bilgi verirler. Sununun sonunda dinleyiciler konuşmacılara; konuya ilişkin sorular yöneltilir. Kendisine soru yöneltilen öğrenci o sorunun cevabını verebilecek en yetkili kişi olarak açıklamalarda bulunur.

Cevap B

103. Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri ile ilgili doğru bilgi D şıkkında verilmiştir. A şıkkında "rehberlik hizmetlerinin bireye doğrudan sunulan hizmetler" olduğu yazılmıştır. Oysa rehberlikte dolaylı hizmetler de bulunmaktadır. B şıkkında "nesnel dünyaya yönelik problem çözme gücü kazandırıldığından" söz edilmektedir. Oysa rehberlik öznel dünyaya yönelik problem çözme gücü kazandırırken, nesnel dünyaya yönelik problem çözme gücü kazandıran öğretilerdir. C şıkkında yer alan ifadenin aksine rehberlik, psikolojik danışmayı da kapsayan hizmetler bütünüdür ve psikolojik danışma rehberliğinin merkez hizmetini oluşturur. Dolayısıyla bu açıklamada D şıkkının doğru yanıt olduğunu ifade etmektedir. E şıkkında yer alan açıklama ise tümüyle yanlıştır. Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinden her birey istediği zaman yararlanabilir. Herhangi bir sınırlama olamaz. Doğru yanıt D seçeneğidir.

Cevap D

13

Türkiye Genel Deneme Sınavı – 4

Eğitim Bilimleri

104. Rehberliğin herkesçe üzerinde fikir birliğine varılan net bir tanımının yapılamamasının temel nedeni; rehberliğin insana yardım etmeyi amaç edinen, merkezinde insanın yer aldığı bir yardım hizmeti olmasıdır. Amacı insana yardım olan bir bilim dalı insanı açıklamaya çalışacaktır. Ancak henüz insanı her yönüyle açıklayan bir bilim dalı olmadığından rehberlik de insanı açıklamaya çalışan farklı bilim dallarından faydalanmak zorundadır. Bu nedenle rehberlik disiplinler arası bir bilim dalıdır ve bu durum rehberliğin ortak bir tanımının yapılmasını zorlaştırmaktadır. Doğru yanıt C seçeneğidir.

Cevap C

105. İnsancıl yaklaşımı benimsemiş bir öğretmenin öğrencilerinin birbirlerinden farklı özelliklere sahip biricik varlıklar olduğunu kabul eden, onları bu farklılıklarıyla koşulsuz kabul eden, bu nedenle rekabet etmelerini veya başkalarını model almalarını değil, işbirliği içinde gelişmelerini hedefleyen tutuma sahip olması beklenir. İnsancıl yaklaşıma sahip bir öğretmenin sınıfında koşulsuz kabul ve empatiye dayalı, duyguların saydam bir şekilde paylaşıldığı güvenli bir ortam yaratması beklenir. Bu nedenle saydamlığın tarif edildiği D şıkkı doğru seçenektir.

Cevap D

106. Numaralandırılmış diyalog cümlelerinden I, II, III, IV ve VI numaralı tepkiler herhangi bir konuşma akışında rastlanabilecek tepkilerdir. I. Tepki kişinin açılmasını sağlayan bir soru tepkisi iken, II. Tepki sorunu ifade eden tepkidir. III. Tepki görünüş itibarıyla empatiye benzese de neyin anlaşıldığı açık olmadığından içerik olarak empatik tepki ile uzaktan yakından alakası olmayan bir tepkidir. IV. Tepki özdeşim tepkisidir ve yönlendiricidir. VI. Tepki 'ben diline' örneği olabilir. V. Tepki ise Betül'ün Aylin'in düşünce ve duygusunu anladığını ve bunu ona iletmiş olduğunu göstermektedir. Doğru yanıt D seçeneğidir.

Cevap D

107. Örnek diyalogda Betül erkek arkadaşından ayrıldığını ve bu duruma çok üzülmediğini ifade etmektedir. Bu da Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisinde sevmeye basamağı ile ilgili bir ihtiyaca işaret etmektedir. Doğru yanıt C seçeneğidir.

Cevap C

108. Verimli ders çalışma yöntemleri ile ilgili seminer düzenlemek eğitimsel bir problem alanına yönelik bilgi toplama yayma hizmetine örnektir. Bu hizmetin amacı, son çocuklukta (6-12 yaş) başarılmaması gereken eğitimsel bir gelişim görevi olan disiplinli ders çalışma ve böylece kendine karşı olumlu tutum geliştirme görevini kolaylaştırmayı hedeflediğinden geliştirici işleve sahiptir. Doğru yanıt D seçeneğidir.

Cevap D

KPSS

109. Paragrafa göre A,B,C,D seçeneklerindeki; bireye gerçeklerin anlatılması, bireyin çevre hakkında bilinçlendirilmesi rehberlikten kısa sürede sonuç alınmadığı bir süreç olduğuna, bireyin kendini gerçekleştirmesi gibi konulara değinildiği görülmektedir. E seçeneğindeki rehberliğin bir bilimsel yardım olduğu doğrudur. Fakat paragraf içerisinde rehberliğin bilimsel yardım olduğuna dair bir bilgi verilmemiştir.

Cevap E

110. A, B, D ve E seçeneklerinde vurgulanan özellikler kendini gerçekleştirmiş bireyin özellikleri arasında yer alan özelliklerdir. Ancak C şıkkında yer alan ifade her ne kadar olumlu bir durumu çağırıştır gibi görünse de çekingen davranışı tarif ettiğinden kendini gerçekleştiren bireye çekingen olmaması gereken bir özelliğe vurgu yapmaktadır. Kendini gerçekleştiren bireyin çekingen veya saldırgan değil, kendini ifade edebilen ve gerektiğinde haklarını savunabilen girişken, atılgan bir yapıya sahip olması beklenir. Doğru yanıt, C seçeneğidir.

Cevap C

111. Öğrenciyi öğrenmeyi öğreten rehberlik türü eğitimsel, çalışmayı öğreten rehberlik türü mesleki ve yaşamayı öğreten rehberlik türü ise kişisel rehberliktir. Doğru yanıt B şıkkıdır.

Cevap B

112. Holland insanların 6 kişilik tipine ayrıldığını ve her insanın bu 6 tipten 3'ünün özelliklerini yoğun şekilde gösterdiğini iddia etmiştir. Bu tipler Araştırmacı, Sosyal, Artistik, Girişimci, Geleneksel ve Gerçekçi'dir. Soruda sözü edilen Sosyal Tip dışı dönük insanlarla birlikte olmakten hoşlanan yardımsever ve sıcaklığı özelliklere sahiptir. Geleneksel tip ise tekrarlayan işlerden, düzenden hoşlanan, kuralcı, güvenilir özellikler gösterirken, sanatçı tip hassas, duygusal, değişken, hayal gücü geniş ve sanatın herhangi bir dalında başarılı özelliklere sahip olur. Tüm bu özellikleri gösteren bir bireyin şikardaki mesleklerden öğretmenliğe en yakın olduğu açıktır. Kasiyerlik için Geleneksel, Sosyal ve Girişimci polislik, marangozluk için Geleneksel ve Gerçekçi, doktorluk mesleği için ise Araştırmacı ve Sosyal tipin özellikleri gerekmektedir. Doğru yanıt B şıkkıdır.

Cevap B

113. Rogers'a ve Maslow'a göre kendini gerçekleştiren birey çatışma yaşadığında bunu kişiselleştirmez, çatışma yaşadığı bireye değil çatışmaya ve bu çatışmayı çözmeye odaklanır. Bilginin mutlak olmadığına, her an yenileceğine inanır ve daima bilgisiyi arar. Kendini gerçekleştiren kişinin düşünceleri herkes tarafından kabul görmediği gibi kendisinin de diğerlerini kendine uydurma gibi bir talebi olmaz. Kendini gerçekleştiren kişi herkesi olduğu gibi kabul eder ancak kendisini açtığı, duygularını paylaştığı çok az dostu vardır. Doğru yanıt E şıkkıdır.

Cevap E

ÇÖZÜMLER

114. Rehberliğin birinci amacı bireyin kendini tanımasına yardımcıdır. Bireyin kendini tanımasına yardım edebilmek için bireyin ilgi, yetenek, sağlık ve kişilik özellikleri gibi birçok yönü ile ilgili bilgi toplanır. Bu amaca "bireyi tanıma" hizmeti ile ulaşılmaya çalışılır ve bunun için kullanılan yöntemlere, bireyi tanıma teknikleri adı verilir. Rehberlik hizmetlerinin temelinde bulunan ve il-keleryle rehberlik hizmetine yön veren hizmet ise " psikolojik danışma"dır. Doğru yanıt B şıkkıdır.
- Cevap B**
115. CASVE DÖNGÜSÜ: Bilgi işleme alanları piramidi Kişinin kendisi hakkındaki bilgiler uygun bir meslek seçimi yapmak için gerekli olan bilgilerdir. Bireyin genel bir meslek seçiminde göz önüne aldığı değerler, ilgi alanları, yetenekleri ve kişisel özellikleri bu alanı temsil eder. Karar verme becerileri bölümü, bilgi işleme alanları piramidinin orta kısmını ve CASVE döngüsü diye bilinen problem çözme ve karar verme sürecini içerir. Genel bir karar verme sürecini ve yapılması gerekenleri temsil etmektedir. CASVE döngüsü şu alt bölümlerden oluşmaktadır: İletişim, analiz, sentez, değerlendirme, uygulama.
- a) İletişim: İletişim aşaması boyunca, dış veya iç içümlerinin sonucunda bireyler mevcut durumlarıyla arzu ettikleri durum arasında bir boşluk olduğunun farkına varırlar.
- b) Analiz: Analiz sürecinde bireyler problemlerinin zihinsel bir modelini yaratırlar.
- c) Sentez: Sentez aşamasında bireyler seçenekleri dolaylı bir şekilde inceleyip belirginleştir-meye çalışırlar.
- d) Değerlendirme: Değerlendirme aşamasında bireyler her seçeneğin kendilerine, kendisi için önemli gördüğü diğer kişilere kendi kültürel grubuna ve genel olarak toplumsal maliyetini ve faydalarını değerlendirir ve sonunda deneme niteliğinde bir ilk seçimde bulunur.
- e) Uygulama: Uygulama aşamasında bireyler değerlendirme aşamasında yaptıkları seçimi uygulamak için bir plan yaratır ve ona bağlı kalırlar.
- Karar sürecinin başlangıcında bir seçim yapılacağına farkında olmak gerekmektedir. Daha sonra birey seçenekleri ve kendi özelliklerini tam olarak anlayabilmek, seçenekleri gereğiğin-de daraltıp ya da genişleterek seçimini yapip uygulamaya koymalıdır. En son aşamada da seçimin iyi ya da kötü olup olmadığına ilişkin değerlendirmeler yapılmalıdır.
- Sorunun diğer seçenekleri incelendiğinde;
B seçeneği:
LOGOTERAPİ: İnsanoğlu 3 boyutlu bir bütünlüktür. Bunlar; Bedensel, zihinsel ve ruhsal. Bedensel ve zihinsel boyut kalıtsal faktörleri ve doğuştan getirilen dürtüleri içermektedir. Anlam yoluyla terapi anlamına gelen logoterapi üçüncü boyut üzerinde durur. Ruhsal boyutun kayna-ğı ruhsal bilinçdışıdır. Vicdan, aşk ve estetik bilinç ruhsal boyutun ürünleridir. Frankl varoluş-sal teriminin 3 şeklinde kullanılmaktadır. Bunlar; var olmanın insana özgü tarzı yani varoluşu an-latmak, varoluşun anlamı, kişisel varoluşa somut bir anlam bulmaya yönelik arayış yani anlam istemi, şeklinde sıralanabilir.Logoterapi; anlam vasıtasıyla şifa kazandırma demektir.
C seçeneği:
GESTALT TERAPİ: Bu terapi,hümanist psikoloji ile varoluşçu psikoloji akımlarından etkilenmiş ve son otuz yıl içinde geliştirilmiş bir tedavi kuramı ve yaklaşımı.Fritz Perls bu terapinin kuru-cusu ve öncüsü sayılıyor.Gestalt Psikolojisi,özellekle algı alanında ortaya çıktı.Dayandığı ku-kuramsal temelin özü şöyle: Bütün parçalardan oluşur,ancak parçalar tek tek bütünü yansıtmaz-lar, belirlemezler.Tersine bu parçalar bütünün özelliğine göre belirlenirler. Perls,organizmayı bir bütün olarak içinde bulunduğu çevre ile birlikte ele alarak tedavi yöntemini geliştirdi.

KPSS

Gestalt, Almanca şekil, form (ing.shape, form) anlamına gelmektedir.
D seçeneği:
KÜTLE (GRUP) PSİKOTERAPİSİ: Psikoterapi tekniklerinin bir grup hastada uygulanmasıdır. Bununla birlikte grup terapisinin bireysel terapiden farklı yönleri vardır. Bireysel terape-dapist iki kişi, kendisi ve hastası arasındaki etkileşim içinde, sözel ya da davranışsal girişim-le hastanın semptomlarını gidermeyi, uyuma yönelik olmayan davranışları değiştirmeyi ya da diğer bir ifadeyle kişilik değişimini hedefler. Grup psikoterapisinde ortaya çıkan etkileşim ise terapist ve tek tek hastaların her biri arasında olabildiği gibi, hastalar arasında da olur. Dolayısıyla bir grupta kullanılacak daha fazla malzeme olduğunu söyleyebiliriz. Ayrıca grup te-rapisinde iki kişinin ilişkisinde ortaya çıkmayacak ilişki biçimlerinin (semptomlar ya da aktarımlar) ortaya çıkma olasılığı vardır. Üyelerin birbirine ya da terapistle karşı konumları, grubun za-manını kullanma, grup normlarının oluşumu gibi unsurlar grup psikoterapisini özel ve bireysel psikoterapiden ayrı bir tedavi aracı yapmaktadır.
E seçeneği:
SCL 90 TESTİ
Testin Tanıtımı: Bireyde var olabilecek psikolojik semptomları ve bu semptomların düzeyini belirlemek için kullanılan bir ölçme aracıdır. 9 alt test ve 1 tane de ek skala olarak adlandırılan toplam 10 adet alt testten oluşmaktadır.
SCL 90 TESTİ
Testin Türü: Kendini değerlendirme ölçeğidir.
Uygulanacak Yaş Grubu: 17 yaş ve üzerindeki bireylerle uygulanabilir.
Uygulanacak Kişi Sayısı: Bireysel ve grup olarak uygulanabilen bir ölçektir.
Uygulama Şekli: Birey 90 maddeden oluşan ve 5 dereceli likert tipi cevaplanan soru formu verilir ve formda yer alan yönergeye uyması istenir.
Uygulayıcının Niteliği ve Eğitimi: Üniversitelerin psikoloji, psikolojik danışmanlık ve rehberlik bölümü mezunları ve psikiyatristler tarafından uygulanabilir. Uygulayıcının SCL-90 Belirli Tarama testini uygulaması için özel bir eğitim alması gerekmektedir.
Yukarıdaki açıklamalardan sonra B,C,D ve E seçenekleri sorunun doğru yanıtı olamaz.Doğru yanıt A seçeneğindeki casve döngüsüdür.

Cevap A

116. Okul rehberlik örgütünde yer alan görevlilerin rehberlikle ilgili görev ve sorumluluklarına bakıldığında okul rehberlik ve psikolojik danışma programına göre sınıf rehberlik hizmetlerini planlamak ve bu planın bir örneğini okul rehberlik servisine sunmak sınıf rehber öğretmenin görevidir. C şıkkında yer alan öğrenci bilgilerinin gizliliğinin korunması okul rehber öğretmenin ve sınıf öğretmenin sorumlulukları arasında yer alır. Seçeneklerden sadece A şıkkında yer alan görev tanımları okul müdürünün sorumluluğundadır. Doğru yanıt A şıkkıdır.

Cevap A

15

Türkiye Genel Deneme Sınavı – 4

Eğitim Bilimleri

117. Rehberlik programında ağırlık verilecek hizmetlere karar verebilmek amacıyla öğrencilerden, velilerden ve öğretmenlerden bilgi toplamak ve bu bilgiler ışığında rehberlik hizmetlerini programlamak araştırma hizmetinin kapsamındadır. Araştırma hizmeti program geliştirme ön koşulu sayılır. Böylece programın öğrenci ihtiyaçlarına ve gelişim özelliklerine uygun olması sağlandığından rehberliğin ayrıntılı işlevine hizmet eder. Doğru yanıt D şıkkıdır.
- Cevap D**
118. Soruda numaralanmış olarak verilen problem durumları sırasıyla şu problem alanlarına girer. Kendini ve başkalarını anlama kişisel, okul seçme eğitimsel, sınav kaygısı eğitimsel, kendini ve başkalarını kabul etme kişisel, okula ve okulun bulunduğu çevreye uyum sağlama eğitimsel ve günlük yaşam becerilerini kazanma ise kişisel rehberlik alanında değerlendirilir. Dolayısıyla I, IV ve VI numaralı problem durumları eğitimsel rehberlik alanına girmez. Doğru yanıt D şıkkıdır.
- Cevap D**
119. Hümanistik anlayışa sahip bir öğretmenin öğrencilerini koşulsuz kabul eden, saydam ve empatik bir yaklaşıma sahip olması beklenir. Bu açıdan şıklar değerlendirildiğinde A şıkkı saydamlık, B şıkkı koşulsuz kabul, D şıkkı saydamlık ve E şıkkı empati ile ilgilidir. C şıkkı hümanizme aykırıdır. Doğru yanıt C şıkkıdır.
- Cevap C**
120. Bireyin var olan özellikleri ile ilgili bildiği her şey benlik kavramını oluşturur. Benlik kavramı var olan ile ilgili farkındalıktır. Soru kökünün ilk cümlesi benlik kavramı ile ilgilidir. Olması istenen, hedeflenen ise ideal benlikler ve soru kökünün ikinci cümlesi ideal benlikle ilgilidir. Benlik kavramı ile ideal benlik arasındaki fark yeni olanla olması gereken arasındaki fark ve bu farka ilişkin değerlendirme ve duyguyu düzeyini verir. Bu fark ters orantılıdır. Benlik kavramı ile ideal benlik arasındaki fark arttıkça özsaygı düşer, fark azaldıkça özsaygı düzeyi yükselir. Dolayısıyla soru kökünde yer alan ifade bu farka işaret ettiğinden doğru yanıt E şıkkı yani "özsaygı"dır
- Cevap E**

KPSS

ÇÖZÜMLER

KPSS TÜRKİYE GENELİ DENEME SINAVI - 4					
1. C	21. C	41. A	61. C	81. C	101. D
2. A	22. A	42. B	62. A	82. E	102. B
3. C	23. C	43. C	63. D	83. A	103. D
4. D	24. D	44. D	64. D	84. D	104. C
5. D	25. E	45. B	65. E	85. C	105. D
6. A	26. C	46. A	66. B	86. D	106. D
7. B	27. A	47. E	67. A	87. C	107. C
8. C	28. D	48. C	68. B	88. C	108. D
9. B	29. E	49. C	69. A	89. D	109. E
10. D	30. A	50. E	70. B	90. D	110. C
11. C	31. E	51. D	71. D	91. E	111. B
12. B	32. C	52. C	72. E	92. A	112. B
13. D	33. D	53. E	73. D	93. E	113. E
14. C	34. A	54. B	74. E	94. A	114. B
15. C	35. B	55. C	75. E	95. C	115. A
16. B	36. E	56. E	76. A	96. C	116. A
17. E	37. D	57. A	77. A	97. A	117. D
18. B	38. E	58. D	78. D	98. D	118. D
19. E	39. B	59. B	79. A	99. B	119. C
20. C	40. E	60. B	80. B	100. B	120. E